

accountant

NBA-magazine voor accountants en financials | nr. 2 2022

**Sancties zijn in
de praktijk nog
niet zo makkelijk**

**De adviseurs
van de accountant**

STRUCTURELE AANDACHT NODIG

Grensoverschrijdend gedrag

**BAS HIDDING (FLYNTH) OP DE STOEL / STAAT HET BEROEP WEER OP DE POLITIEKE
AGENDA? / MARC HOGEBOOM VAN KPMG HEEFT EEN VERHAAL TE VERTELLEN**

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

WIJ KOMEN WEER IN ACTIE!

JIJ OOK?

Deze week is het zover: we trappen af met het vervolg op onze campagne om mkb-ondernemers te laten weten wat jij als accountant voor ze kan betekenen.

Met nieuwe thema's die zorgen voor verdieping, zoals duurzaamheid en cybersecurity, en – vers van de pers – interviews met ondernemers en hun accountant. Uiteraard ontbreekt ook een gloednieuwe toolkit niet. Hierin vind je kant-en-klare socialmediaberichten, banners en advertenties die je heel gemakkelijk zelf kunt inzetten (en personaliseren) om jouw vakwerk te promoten bij het mkb.

Volg ons – en deel onze boodschap. Samen brengen we jouw meerwaarde nog beter in beeld.

Download hier gratis socialmediaberichten, banners, advertenties en meer!

OP [NBA.NL/REKENTOP](https://nba.nl/rekentop) ONTDEK JE MEER OVER DE CAMPAGNE

WAARDECREATIE

HET MOEILIJKE BESLUIT

SUBSIDIES

IT

DUURZAAMHEID

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

**NEDERLAND
REKENT
OP ZIJN
ACCOUNTANTS**

INHOUD

Colofon

ACCOUNTANT

NBA-magazine voor accountants en financials

Twaalfde jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010368,
e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

Lex van Almelo, Adrie Boxmeer, Ronald Bruins,
Lukas Burgering, Wendy Groot,
Rob Heinsbroek, Arnout van Kempen, Lieuwe
Koopmans, Luc Quadackers, Peter Steeman,
Elly Stroo Cloeck, Henk Vlaming, Jan-Willem Wits.

BEELD

De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010323, prijs € 100 per jaargang,
voor studerende € 50, losse nummers € 25,
prijzen inclusief btw.
Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip
ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig
dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt
opgezegd. Adreswijziging mailen naar
boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA
Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2022 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door
boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere
methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de
uitgever. Accountant bevat informatie en wenken, die met
de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij
deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden
geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden
kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave
opgenomen informatie en wenken.

7 Oekraïne - Kris Douma

8 De kwestie

Terug op de politieke agenda?

10 Grensoverschrijdend gedrag vraagt om structurele aandacht

Elke organisatie kan te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag.
Hoe gaan accountantskantoren om met dit thema?

14 Tuchtrect

Ongehoord

16 Op de stoel: Bas Hidding

18 Marc Hogeboom, KPMG: 'Wij hebben een verhaal te vertellen'

"Steeds opnieuw de dialoog aangaan, is volgens mij dé belangrijkste opdracht
voor het accountantsberoep in deze tijd."

24 Het vak

Going concern-verklaring leidt maar zelden tot faillissement.

28 In beeld: Aleks Kayhan

31 OK boomer - Wendy Groot

32 Sancties zijn in de praktijk nog niet zo makkelijk

Het sanctiebeleid tegen Rusland vanwege de oorlog in Oekraïne blijkt in de praktijk
weerbarstig. Ook accountantskantoren hebben behoefte aan duidelijkheid.

36 FYI

42 Beëdigd

45 Dilemma - Groene wasjes, foute wasjes?

46 De adviseurs van de accountant

Serviceorganisaties zijn kind aan huis bij accountantskantoren. Ze fungeren
als ijsbrekers, die accountants door complexe regelgeving loodsen.

53 #Klooiënmetcomputers

55 Becijferd

57 Adverteren doet begeren

58 Bronnen

60 NBA Nieuws

66 Het juiste doen - Marc Schweppe

NL TOP 50
ACCOUNTANTS
KANTOOR

SCHUITEMAN

Barneveld | Ede | Harderwijk | Huizen | Voorthuizen

BIJ ONS GA JE DIE TOFFE BAAN **WÉL** VINDEN!

En ja, ook wij bieden een goed salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden m.b.t. werktijden, vakantie en pensioen. Maar naast deze standaarden geven wij ook:

- + Ruimte voor jouw mening en inbreng
- + Ontwikkelprogramma en studievergoeding
- + Werken in een leuk en ambitieus team
- + Betrokken bij aansprekende mkb-klanten

Check hier
alle vacatures

Oekraïne

KRIS DOUMA

Kris Douma is voorzitter van de NBA

Op 24 februari schokte Rusland de wereld door de inval in Oekraïne. Natuurlijk, er waren de weken ervoor al troepenconcentraties langs de grens. Er was al acht jaar de annexatie van de Krim en een dagelijkse, in onze optiek wat slapende strijd aan de oostgrens van Oekraïne. Onder Vladimir Poetin werd de Russische wetgeving in meerdere ronden aangepast om de president vrijwel oneindige macht te verlenen. Onwelgevallige media werden meer en meer monddood gemaakt. Oppositieiders werden niet oud of eindigden in een gevangenis. Signalen volop.

En toch werden we allemaal verrast. Door de schaal van de agressie, door de gruwelijke gevolgen, door de glasharde ontkenning van onmiskenbare feiten. Na 9/11, een kredietcrisis, bloedige aanslagen door terroristen, strijd in Syrië en Afghanistan en een twee jaar durende pandemie, is de inval in Oekraïne een nieuw dieptepunt in deze nog altijd jonge eeuw.

De economische sancties die als reactie aan Rusland zijn opgelegd, maken nog eens extra duidelijk hoezeer de wereld sinds de val van de Berlijnse Muur is veranderd. In drie decennia zijn Russische belangen over de hele wereld gegroeid als een olievlek. Dat maakt daadwerkelijke uitvoering van het sanctiebeleid uitermate complex. Grote accountantsorganisaties besloten al snel na de Russische inval tot het terug-

trekken van hun activiteiten uit Rusland. De ontkoppeling van een memberfirm in Moskou uit een internationaal netwerk is nog niet zo eenvoudig, dat kost weken of zelfs maanden.

De toepassing van het internationale sanctiebeleid lijkt nog weerbarstiger. Advocaten, fiscalisten maar ook accountants ervaren dat inmiddels in de praktijk. Nederland is internationaal het slechtste jongetje van de klas, nu amper één procent van de vele miljarden van Russische oligarchen hier daadwerkelijk is bevroren. Het bevestigt de kwalijke reputatie van ons land als belastingparadijs en schaadt de naam van betrokken partijen, als gewiekste adviseurs die dubieuze cliënten helpen bij het onvindbaar maken van hun vermogens.

Vanzelfsprekend rust er ook een grote verantwoordelijkheid op accountants om adequaat op deze crisis te reageren. De NBA reageerde op de situatie in Oekraïne met het uitbrengen van Alert 45, over de gevolgen voor accountants; zowel in de openbare praktijk als voor samenstellend accountants en accountants in business. De eerste versie verscheen op 11 maart, inmiddels is er een update die antwoord moet geven op vragen die in de praktijk bovenkomen.

Lastigste dossier is natuurlijk wat te doen bij ondernemingen waarvan

de *ultimate beneficiary owner* (UBO) een gesanctioneerde persoon is. Mede geredeneerd vanuit het belang van de effectiviteit van de sancties is gekozen voor een benadering in drie stappen: (1) geen controle-opdracht inleveren; (2) werkzaamheden opschorten en dus niet de jaarrekening aftekenen; (3) maar bij vermoedens van ontwijking van de sancties door de cliënt wel (in het publiek belang) de daarvoor aangewezen procedures volgen (inclusief eventuele melding bij bevoegde autoriteiten). Dat zijn de hoofdregels.

Daarnaast raken de sancties cliënten van accountants, niet alleen die uit Rusland of Belarus, maar ook organisaties die voor hun afzet of inkoop afhankelijk zijn van Rusland. Dat is niet makkelijk, zeker niet zo kort na de coronacrisis, die nog lang voelbaar blijft bij veel ondernemers. De sancties hebben gevolgen voor de jaarcijfers van veel cliënten, geven zorgen over de uitvoerbaarheid van controlewerk voor opdrachtgevers met belangen in getroffen gebieden en ook *going concern issues*.

Moeilijk, voor adviseurs die hun cliënten graag zo goed mogelijk bijstaan. Tegelijk is het zaak dat accountants hun rug recht houden, als dat nodig is. Net als bij de coronapandemie moet de accountant zich bewust zijn van de grote rol in het publiek belang. Al kunnen financiële belangen groot zijn, het is nu zaak aan de goede kant van de geschiedenis te staan en het juiste te doen. ←

Onder het bewind van minister Hoekstra van Financiën kwam er een Commissie toekomst accountancysector. En als vervolg op het eindrapport van die Cta twee kwartiermakers. Inmiddels zit er een nieuw kabinet, een nieuwe minister en ligt er een nieuw voortgangsrapport. Is het accountantsberoep daarmee terug op de politieke agenda? Even niet, zo lijkt het.

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD ANP / ROBIN UTRECHT

Terug op de politieke agenda?

Medio februari verscheen de derde voortgangsrapportage van de twee Kwartiermakers toekomst accountancysector, Marlies de Vries en Chris Fonteijn. In die rapportage is sprake van “graduele verbeteringen” in de sector. Dat schreef minister Sigrid Kaag van Financiën aan de Tweede Kamer, in haar aanbiedingsbrief bij de voortgangsrapportage.

Op alle onderdelen van het door haar voorganger Wopke Hoekstra aangekondigde pakket aan maatregelen zijn volgens de kwartiermakers stappen gezet. In de rapportage refereren zij onder meer aan het AFM-rapport ‘Grip op Kwaliteit’, waarin de toezichthouder overwegend positief is over het intern kwaliteitsonderzoek van oob-accountantsorganisaties. Aandachtspunt is nog wel de cultuurverandering binnen accountantskantoren, die volgens de kwartiermakers niet snel genoeg gaat.

Fraude en continuïteit

Positief zijn beide kwartiermakers over de ontwikkelingen op het gebied van continuïteit. Een nieuwe oorzakenanalyse zorgt voor meer inzicht in onderliggende structuren van (dis)continuïteit en de problemen die hieruit voortvloeien.

Kritischer zijn De Vries en Fonteijn over het besluit om accountantsorganisaties nog niet te verplichten te

rapporteren over hun bevindingen rondom fraude. “Een gemiste kans en een stap terug” ten opzichte van wat de NBA hierover in september 2020 aan de Tweede Kamer schreef. Ook minister Kaag vindt het voor de maatschappij belangrijk dat een accountant rapporteert over bevindingen rondom fraude en niet alleen over werkzaamheden. Zij kijkt daarom uit naar een door de NBA aangekondigde evaluatie en benadrukt tegelijk de urgentie richting de sector “om op het fraudedossier in de brede zin voortgang te blijven boeken”.

Structuurmodellen

De voortgangsrapportage van de kwartiermakers gaat ook in op deels nog lopende onderzoeken naar alternatieve structuurmodellen. Eind november vorig jaar maakte minister Hoekstra al melding van de beperkte voordelen van het ‘joint-auditmodel’. Door de kwartiermakers wordt dit in de voortgangsrapportage bevestigd.

Momenteel loopt nog onderzoek naar het audit-only-model, waarvan de uitkomsten medio dit jaar worden verwacht. Ook is een wetenschappelijk experiment gestart met het zogenoemde intermediair-model. Kernvraag: Leidt het mee laten kijken door een onafhankelijke deskundige derde tijdens de jaarrekeningcontrole tot kwalitatief betere controles? De uitkomsten van dat experiment, uitgevoerd door onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam, worden eind 2023 verwacht.

Kwaliteitsindicatoren

Eerder is door de kwartiermakers ook een set kwaliteits-indicatoren opgesteld en ter consultatie voorgelegd. Minister Kaag wil die *audit quality indicators* (AQI's) verankeren in de nieuwe Wet toekomst accountancysector. Opvallend daarbij is dat de kwartiermakers inmiddels elf kwaliteitsindicatoren voorstellen, in plaats van de eerdere set van tien. De toegevoegde AQI 'Opleidingsuren ESG-onderwerpen' moet in kaart brengen hoeveel tijd wordt besteed aan opleiding in het kader van niet-financiële informatie.

De totstandkoming van de AQI's is volgens de kwartiermakers "weloverwogen en zorgvuldig gedaan", in samenwerking met de sector en gebruikers van de jaarrekening. Verankering in de wet betekent dat accountantsorganisaties verplicht worden om te rapporteren over de audit quality indicators. De Wet toekomst accountancysector gaat na consultatie dit voorjaar richting Raad van State.

Reactie NBA

De NBA reageerde medio februari "met instemming" op de derde tussenrapportage van de kwartiermakers. "Wij zien een duidelijke wil om te blijven verbeteren. Ondanks de hoge werkdruk, die heeft te maken met bijvoorbeeld de NOW en de tekorten op de arbeidsmarkt, houden accoun-

'Accountancy en zeker de auditsector staat nooit op zichzelf.'

tantsorganisaties de kwaliteit van hun werk en hun rol bij fraude en continuïteit hoog op de agenda", aldus NBA-voorzitter Kris Douma.

In twee stappen gaat de NBA oorzakenanalyses doen op fraude; eerst op basis van bestaande analyses door kantoren, gevolgd door een meer fundamentele wetenschappelijke analyse. En al na één jaar wordt gestart met een analyse van de ervaringen bij het rapporteren van bevindingen rondom fraude. Tot slot doet de NBA een beroep op de politiek om naar de hele keten te kijken als het gaat om een effectieve aanpak van fraude. "Met alleen de verbeteringen in de accountancysector zijn we er niet", stelt Douma. "Accountancy en zeker de auditsector staat nooit op zichzelf."

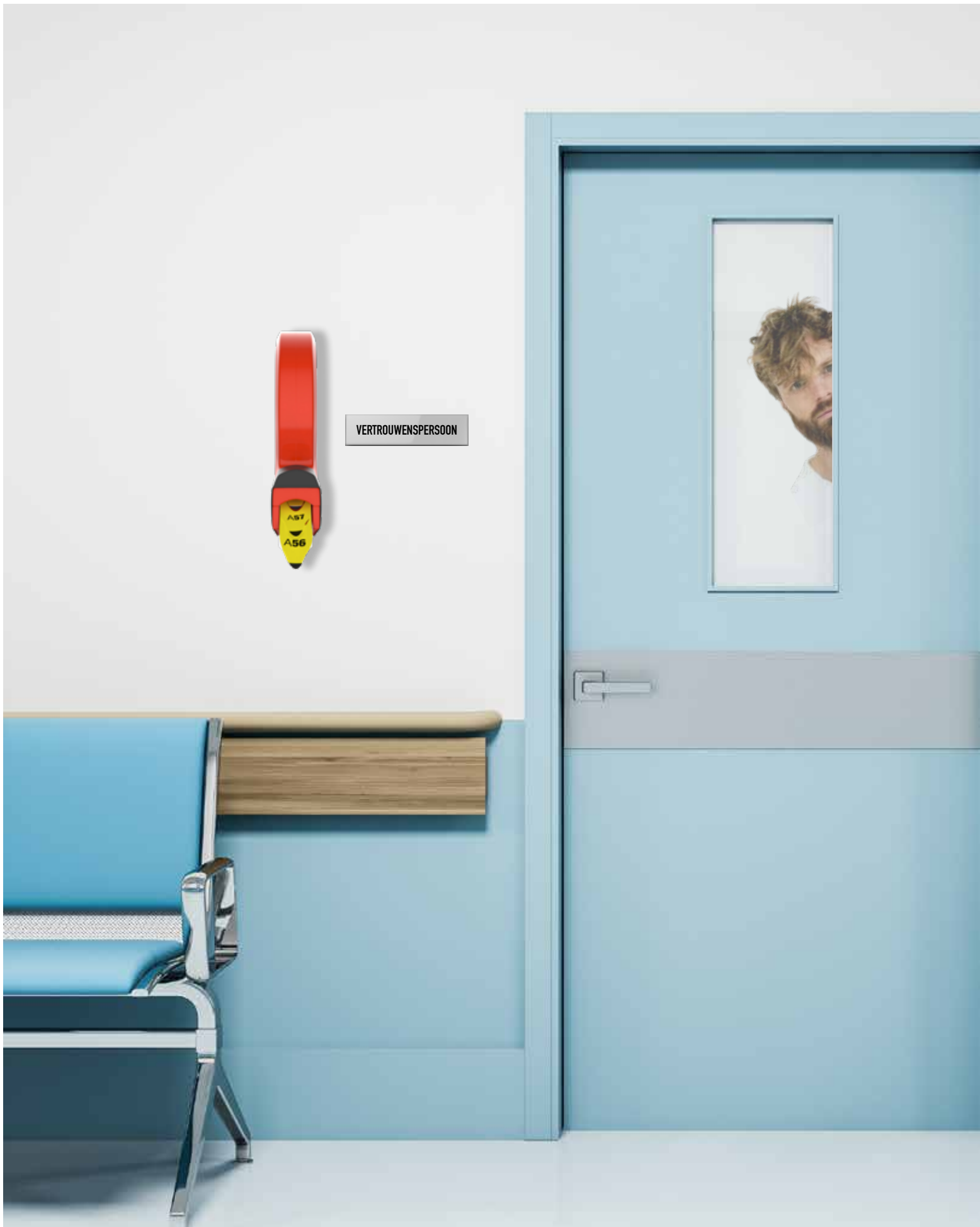
Tweede Kamer

Hoewel de bal dus nog bij de kwartiermakers ligt, zag een aantal Kamerleden toch aanleiding voor een 'tussendebat' over het accountantsberoep. Maar zeker niet alle twintig fracties hadden daarvoor op 30 maart hun agenda vrijgemaakt; alleen PvdA, SP, D66 en VVD hadden vragen voor minister Kaag.

De vier partijen erkenden dat de sector heeft geleerd van fouten uit het verleden en het nu beter doet, al zijn er zorgen over regeldruk en capaciteitsgebrek. Maar hopelijk zijn accountants straks weer "de helden van de economie", aldus VVD-Kamerlid Eelco Heinen, die vlak voor het debat de speelfilm *The Accountant* had gezien. Hij benadrukte het risico van extra lastendruk in de mkb-praktijk door invoering van de kwaliteitsindicatoren (AQI's). Kaag is daar gevoelig voor en neemt een en ander ook op met MKB Nederland.

Henk Nijboer (PvdA) vroeg aandacht voor het onderzoek naar structuurmodellen. Hij is voorstander van een audit only-praktijk en vroeg de minister om ook het partnermodel in de eindrapportage van de kwartiermakers mee te nemen. Kaag zal daar naar kijken en "nadenken over plussen en minnen". De minister erkende tegelijk dat zij zich nog meer moet inlezen in het accountantsdossier. Maar de gesprekken met de sector "staan in de agenda". Voorlopig vertrouwt zij vooral op de kwartiermakers; hun opdracht loopt nog tot eind volgend jaar. ←

Na The Voice kwam Ajax en toen de Tweede Kamer. Elke organisatie kan te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag. De gevolgen daarvan kunnen voor het slachtoffer en de organisatie groot zijn. Hoe gaan accountantskantoren om met dit thema?

TEKST BJÖRN REMMERSWAAL BEELD VRHL

Grensoverschrijdend gedrag vraagt om structurele aandacht

Op 20 januari 2022 maakt Tim Hofman in zijn programma BOOS bekend dat er jarenlang stelselmatig sprake was van seksueel grensoverschrijdend gedrag bij het televisieprogramma *The Voice of Holland*. De onthullingen leiden tot veel ophef in de samenleving en al snel ook tot het uitkomen van soortgelijke gevallen bij andere organisaties. Nederland is al enkele maanden in de ban van discussies en introspectie rondom dit onderwerp.

Het leidt er meteen toe dat veel organisaties nog eens kritisch naar eigen regelingen en protocollen kijken. “Topdrukte bij vertrouwenspersonen”, laat de voorzitter van de Landelijke Vereniging van Vertrouwenspersonen (LVV) weten in Het Financieel Dagblad. GroenLinks meldt kort daarop dat het een initiatiefwetsvoorstel uit 2018, dat organisaties vanaf een bepaalde grootte verplicht een vertrouwenspersoon in dienst te hebben, weer uit de la haalt om zo snel mogelijk door de Kamer te loodsen.

Extra aandacht

Uit een rondgang blijkt dat de meeste grote accountantskantoren naar aanleiding van de uitzending van BOOS en de nasleep daarvan actie hebben ondernomen. “De misstanden bij The Voice waren aanleiding om ons beleid op dit vlak opnieuw tegen het licht te houden. Daarvoor hebben we een speciaal projectteam ingezet, om aanvullend een integrale analyse uit te voeren op zoek naar verder verbeterpotentieel”, laat KPMG weten. “Ook is onze klachtenregeling verder aangescherpt. Waar die voorheen met name was gedreven vanuit het proces, is deze nu nog meer ingezet vanuit het perspectief van getroffen medewerkers.”

KPMG heeft ook verschillende communicatie-activiteiten georganiseerd met ceo Stephanie Hottenhuis, om daarmee de dialoog tussen medewerkers en leidinggevende te activeren. “Wij beseffen goed dat KPMG een afspiegeling is van de samenleving, met bijna vierduizend medewerkers die dagelijks in verschillende verhoudingen actief zijn.” Flynn laat weten dat er kort na de uitzending besloten is extra aandacht te besteden aan het onderwerp via een bericht vanuit de raad van bestuur en dat bij iedereen de Gedragscode nog eens extra onder de aandacht is gebracht. Ook Deloitte stuurde een bericht aan alle medewerkers, waarin ook de meldingsmogelijkheden, “met behoud van anonimiteit en zonder angst voor vergelding”, werden benadrukt. “Binnen alle businesses van Deloitte is door de betrokken *business leaders* aanvullend een bericht gestuurd met veelal een persoonlijke noot. Ook zijn we een initiatief gestart om door middel van *storytelling* mensen inzicht te geven in wat er met een melding gebeurt en welke maatregelen worden getroffen.”

Externe hulp

Baker Tilly organiseerde een bijeenkomst met alle medewerkers. “Daarbij is stilgestaan bij het belang van een veilige werkomgeving, de regels die we hanteren en het gedrag dat we van onze leidinggevers en medewerkers verlangen. We hebben er ook op ons intranet extra aandacht aan besteed.”

Mazars heeft geen regelingen of protocollen aangepast, maar wel een externe expert in de arm genomen om iedereen nog eens bij te praten over de verschillende aspecten van psychologische veiligheid, “zoals formeel beleid, het signaleren van onveiligheid en het duidelijk kunnen

aangeven van je grenzen. Binnen ons bestaande Cultuurprogramma zullen we hieraan verder vervolg geven". PwC riep ook externe hulp in, om alles nog eens kritisch door te lichten. "Er is een onderzoek uitgevoerd door een externe organisatie om beter inzicht te krijgen in hoeverre onze cultuur als veilig wordt ervaren. Dit helpt ons in kaart te brengen wat er mogelijk nodig is, bovenop de bestaande regelingen en maatregelen."

Bij BDO heeft het bestuur ook het gesprek opgezocht met Jong BDO, de BDO Ladies Circle en de ondernemingsraad. "Die gesprekken omarmen we en we nemen de verbeterpunten die daaruit komen mee. Een van de concrete verbeterpunten was het nog beter zichtbaar maken van onze aanwezige protocollen en contactpersonen, onder andere op intranet."

‘De misstanden bij The Voice waren aanleiding om ons beleid op dit vlak opnieuw tegen het licht te houden.’

Bestaande regelingen

Alle kantoren zijn duidelijk wat betreft de grenzen: Grensoverschrijdend gedrag wordt niet getolereerd. Daarnaast heeft elk kantoor een gedragscode, waarin expliciet omschreven staat wat er wordt verstaan onder ongewenst gedrag.

EY vat de gedragscode samen, zoals die bij de meeste organisaties geldt: "Wij spreken in Nederland expliciet uit dat in onze bedrijfscultuur grensoverschrijdend gedrag - (seksuele) intimidatie, discriminatie, pesten, agressie (psychologisch) en geweld - in alle gevallen ontoelaatbaar is en niet wordt geaccepteerd."

Alle kantoren bieden daarnaast een mix van externe en interne vertrouwenspersonen aan, waar werknemers hun verhaal kunnen doen. Sommige kantoren benadrukken hoe belangrijk die mix van interne en externe hulp is. "Elke medewerker kan een andere voorkeur hebben voor degene met wie hij/zij in gesprek gaat. De ene medewerker kan het prettig vinden om met een bekend persoon te praten, terwijl de andere medewerker liever een externe benadert. Wat onze aandacht vraagt, is de drempel zo laag mogelijk maken en zo goed mogelijk aansluiten bij de behoefte van de medewerker die wil worden gehoord of een melding wil maken", aldus BDO.

RISICO'S

Grensoverschrijdend gedrag kan grote gevolgen hebben voor werknemers die daarvan slachtoffer worden. Maar ook de werkgever loopt risico's.

Zo is er, naast interne onrust, stevige kans op reputatieschade en afbreuk van merkwaaarde. Bovendien kan het bij slachtoffers leiden tot (mogelijk langdurig) ziekteverzuim, waarbij de werkgever tot twee jaar lang gehouden is aan het doorbetalen van salaris. Ook kan de werknemer de organisatie aansprakelijk stellen voor geestelijke en materiële schade (als gevolg van inkomensverlies). Verder riskeert de werkgever een boete, als blijkt dat het bedrijf in gebreke bleef bij het voorkomen of beperken van 'psychosociale belasting'. Daaronder valt ook seksuele intimidatie.

Regelmatig aandacht

Het stelselmatig onder de aandacht brengen, dus niet alleen wanneer het onderwerp in de media is, maar op vaste momenten in het jaar, is inmiddels ook onderdeel van de regelingen bij veel kantoren. Flynth communiceert 'periodiek' hoe personeel de vertrouwenspersoon kan vinden. "Op ons intranet zijn de gegevens van de vertrouwenspersoon makkelijk vindbaar, inclusief een uitleg over de rol daarvan. Medewerkers kunnen ook kiezen of zij liever in gesprek gaan met een man of vrouw en kunnen er ook voor kiezen om een dergelijk gesprek te voeren met de bedrijfsarts."

KPMG grijpt ook meerdere momenten aan om de regelingen onder de aandacht te brengen: tijdens *onboarding*, reguliere en uitgebreide e-learning-programma's en meerdere communicatiemomenten per jaar. "We werken ook actief aan preventieve maatregelen, met de inzet van trainingen en ondersteuning van *people managers* bij dit onderwerp." De meesten kantoren voeren daarnaast ook periodieke medewerkerstevredenheidsonderzoeken uit. Baker Tilly zegt daarin ook "emotionele veiligheid" te meten en de uitkomsten daarvan "frequent" opvolging te geven binnen meerdere lagen van de organisatie.

Hulplijnen

Deloitte heeft naast de gedragscode ook een zogenoemde *Ethics Policy*, een *Anti-Discrimination and Anti-Harassment Policy* en een *Non-retaliation policy*, die mensen moet beschermen tegen vergelding als ze melding maken van ongewenst gedrag. PwC heeft naast 25 vertrouwenspersonen ook een klachtenregeling, een meldings- en een klokkenluidersregeling.

PwC, Deloitte en EY hebben ook een speciale telefoon-dienst. De *Deloitte Speak Up Line* is een externe service die 24/7 is te bereiken, waar indien gewenst anoniem melding kan worden gedaan. PwC heeft een soortgelijke *Ethics Helpline* en EY heeft een *Ethic Hotline*.

Deloitte heeft ook een *Value Game* ontwikkeld, dat *gamification* in de strijd gooit om cultuur, waarden en ethiek op de vergaderagenda te plaatsen en een

‘Het is een grote valkuil om te veronderstellen dat er geen misstanden zijn, als er geen meldingen bekend zijn.’

voortdurende dialoog te faciliteren en stimuleren. Mazars organiseert organisatiebrede webinars en trainingen voor leidinggevenden “waar zij onveiligheid leren herkennen en veiligheid leren creëren.”

Tekorten

Begin februari meldt het FD dat vertrouwenspersonen ‘overuren draaien’ sinds de uitzending van BOOS. De voorzitter van de eerdergenoemde LVV legt in de krant uit dat het juist tijdens corona nogal stil was vanwege het vele thuiswerken, maar dat bedrijven die nu externe vertrouwenspersonen willen inschakelen, hard moeten zoeken. Ondanks het huidige tekort aan vertrouwenspersonen zeggen de kantoren geen problemen te hebben met het vinden van de juiste personen voor dit soort werk, onder meer omdat de grote kantoren al langere tijd bezig zijn met het thema. EY zegt enkele jaren geleden een netwerk van vertrouwenspersonen te hebben ingesteld. De meeste kan-

toren hebben een soortgelijk antwoord op de vraag of er tekorten zijn ontstaan.

Mazars zegt dat het momenteel geen uitdaging is om het juiste personeel te vinden voor het begeleiden van medewerkers bij vertrouwenskwetsies, maar dat het wel blijvend aandacht vraagt. “Wij bepalen kritisch en proactief of we in staat zijn om te gaan met elk scenario. Als we hierover twijfelen, schakelen we externe hulp in.”

‘Nooit klaar’

Samengevat komt de aanpak van grote accountantskantoren in grote lijnen neer op periodiek intern onderzoek, het regelmatig onder de aandacht brengen van regelingen en protocollen en het trainen van medewerkers. De meeste kantoren benadrukken dat het processen zijn die zich continu moeten afspelen, zodat de aandacht rondom het onderwerp niet verslapt.

Baker Tilly geeft ook aan dat het zich realiseert dat je niet alle risico's kunt afdekken. “We denken dat we - net als veel andere organisaties - het beleid en de personele bezetting (vertrouwenspersonen, HR, arbodienst) op orde hebben. Het is een grote valkuil om te veronderstellen dat er geen misstanden zijn, als er geen meldingen bekend zijn. Dat laten de recente ontwikkelingen, die in de media zoveel aandacht hebben gekregen, ons ook zien.”

Vaak speelt bij grensoverschrijdend gedrag ook een bepaalde machtsverhouding. Een aantal kantoren noemt expliciet dat leiderschap een belangrijke factor is. “Het aangaan van het gesprek tussen en met onze leiders is belangrijk, ook wanneer dit een lastig gesprek is. Juist dit voorbeeldgedrag is belangrijk”, zegt Deloitte. Het kantoor wijst er ook op dat dit een voortdurend proces is waarbij je altijd moet kijken wat je nog meer kunt doen.

KPMG beaamt dat: “Ondanks dat KPMG een sterke basis heeft met een heldere *code of conduct*, een stevig beleid en een groot vangnet, vraagt dit thema om structurele aandacht en is het daarmee nooit klaar.” ←

ACCOUNTANTS MOETEN KLOKKENLUIDERSREGELING AANPASSEN AAN NIEUWE WET

Een nieuwe Europese richtlijn, die sinds 2019 van kracht is, moet klokkenluiders beter beschermen. Op basis daarvan wordt de huidige Nederlandse wet aangepast naar een ‘Wet bescherming klokkenluiders’.

Accountantskantoren zijn nog niet allemaal voorbereid op de nieuwe wet, constateerde compliance-adviseur Arnout van Kempen begin dit jaar, na een rondgang langs de regelingen van de grootste kantoren. De regeling sluit bij een aantal accountantskantoren al vrijwel aan op de nieuwe wet, maar veel kantoren hebben nog werk te doen. Alleen een regeling op grond van de VAO (Verordening Accountantsorganisaties) is niet genoeg. Ook de vindbaarheid op de website is een aandachtspunt.

De invoering van de nieuwe klokkenluiderswet is naar verwachting medio 2022, maar hangt af van behandeling in het parlement.

Ongehoord

Personen die na een feitenonderzoek een douw krijgen, klagen nogal eens over een gebrek aan hoor en wederhoor. Soms terecht, maar soms ook niet. Moet je iemand horen, voordat je die schorst of aanklaagt?

In het verleden tikte de tuchtrechter heel wat forensisch accountants op de vingers, omdat zij onvoldoende hoor en wederhoor toepasten bij hun feitenonderzoek. Maar in december 2021 wuifde de Accountantskamer twee keer een klacht over gebrek aan hoor en wederhoor weg. Twee register-accountants, die vermeende subsidiefraude onderzochten bij een filmproducent, gingen daar herhaaldelijk langs, vroegen stukken op en spraken met de directeur. Daarna legden zij de concepten van hun rapporten voor commentaar voor aan het productiebedrijf. Het eindrapport niet, maar het is niet voor niets een eindrapport.

Twee weken daarvoor deed de kamer uitspraak over het afgebroken onderzoek dat een forensisch accountant van Integis deed naar vermeende integriteitsschending in de gemeente Bloemendaal. De accountant kon het onderzoek niet voltooien, mede omdat enkele personen niet met hem wilden praten; onder hen degene die hem later zou aanklagen. De Accountantskamer verklaarde de omvangrijke klacht geheel ongegrond.

Belofte gebroken

Hetzelfde bureau kreeg in februari dit jaar echter een draai om de oren in de ontslagzaak van de voormalig ceo van de Van Caem Klerks Group. De draai kwam niet van de tuchtrechter, maar van de arbeidsrechter in hoger beroep. Het Gerechtshof Amsterdam vindt het onderzoek door Integis onvolledig, omdat VCKG op 25 augustus 2020 zei dat het enkele weken in beslag zou nemen. En omdat uit een VCKG-e-mail blijkt dat de onderzoekers op 29 augustus 2020 nog moesten beginnen (*"we will carry out an investigation"*), begrijpt het hof niet hoe Integis al op 31 augustus kon komen met voorlopige onderzoeksresultaten die voldoende betrouwbaar waren.

Het gerechtshof tilt er zwaar aan dat Integis de toezegging om de ceo te horen niet is nagekomen. "Van hoor- en wederhoor, toch een wezenlijk onderdeel van een deugdelijk onderzoek, was derhalve geen sprake." De ceo werd op 3

'Niet luisteren naar degene over wie je oordeelt of een besluit neemt, is ongehoord'

september 2020 ontslagen op basis van de voorlopige onderzoeksresultaten. Volgens VCKG zou hij zich onder meer hebben bezondigd aan *"an ongoing feast of prostitution"* en *"a great many toxic anti-Semitic outbursts of the worst possible kind, even glorifying the holocaust"*.

Maar wat blijkt na hoor en wederhoor? Integis wist niets van de procedure bij het gerechtshof, maar leverde alleen documenten aan de opdrachtgever die het bureau aantrof in het app- en e-mailverkeer van de ceo. De zoekslag daarnaar nam niet twee dagen, maar meerdere weken in beslag. Het was de opdrachtgever en niet Integis die eind augustus sprak van *"will carry out"* én die de toezegging van hoor en wederhoor deed. Integis kwam nooit toe aan hoor en wederhoor, omdat het na de verkennende fase afzag van nader onderzoek en dus ook geen inhoudelijk (concept-) rapport heeft uitgebracht.

AFM

Hoe zou u het vinden als u wordt aangeklaagd zonder te worden gehoord? De controlerend accountant van een energieleverancier was *not amused*. Hij vond dat de Accountantskamer de klacht van de Autoriteit Financiële Markten tegen hem niet-ontvankelijk moest verklaren. Want de AFM maakte misbruik van het klachtrecht. David kon niet op tegen deze Goliath en Goliath had David moeten horen alvorens een klacht in te dienen.

Omdat de AFM geen accountant is, haalt de Accountantskamer de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van stal. Volgens de definitie van bestuursorgaan (artikel 1.1) is deze wet van toepassing op een orgaan van een rechtspersoon die krachtens

publiekrecht is ingesteld, of een ander persoon of college dat met enig openbaar gezag is bekleed. De AFM is dus een bestuursorgaan. Het bestuur van de NBA ook.

De Accountantskamer leest in artikel 3:2 van de Awb dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis moet vergaren over de relevante feiten en af te wegen belangen. Dat betekent echter niet dat de AFM de betrokken accountant altijd moet horen alvorens een klacht in te dienen. Maar het horen kan er wel aan bijdragen dat de AFM haar onderzoek zorgvuldig en zonder vooringenomenheid verricht. In dit geval had de toezichthouder intensief contact met de accountant, bijvoorbeeld al tijdens het reguliere dossieronderzoek. Daarna besprak de toezichthouder haar bevindingen op hoofdlijnen met de accountant, die daarop ook heeft gereageerd.

Schorsen

In februari deed de Accountantskamer uitspraak in de tuchtzaak van oud-NBA-directeur Harm Mannak tegen vijf (oud-)bestuursleden van de NBA. Mannak hoefde de Awb niet van stal te halen, want de individuele bestuursleden moeten volgens vaste tuchtrechtspraak van de Accountantskamer de eigen belangen voldoende en juist afwegen tegen

Accountantskamer

21/533 en 21/535 Wtra AK

Maatregel: geen

Vindplaats:

ECLI:NL:TACAKN:2021:77

Accountantskamer

20/175 Wtra AK

Maatregel: geen

Vindplaats:

ECLI:NL:TACAKN:2021:74

Gerechtshof Amsterdam

200.295.279/01

Maatregel: n.v.t.

Vindplaats:

ECLI:NL:GHAMS:2022:386

Accountantskamer

21/279 Wtra AK

Maatregel: tijdelijke doorhaling 3 maanden

Vindplaats:

ECLI:NL:TACKN:2022:10

Accountantskamer

21/790-794 Wtra AK

Maatregel: waarschuwing

Vindplaats:

ECLI:NL:TACKN:2022:7

de belangen van de desbetreffende partij wanneer zij civielrechtelijke maatregelen nemen. De Accountantskamer somt ter onderbouwing zo'n beetje alle voorbeelden op: van ontslag tot beslaglegging en faillissementsaanvraag. In dit geval besloten de NBA-bestuursleden tijdens een telefonische vergadering, waaraan de algemeen directeur niet deelnam, hem op non-actief te stellen.

Volgens de Accountantskamer kon het bestuur in dit geval pas een goede belangenafweging maken nadat Mannak zich kon uitspreken over de voorgenomen maatregel en over de feiten die tot het voornemen hadden geleid. Nu zij dat niet deden, hadden de bestuursleden de belangen van Mannak niet volledig in beeld en konden zij diens visie op de feiten niet voldoende vaststellen, waarderen en wegen. Het bestuur heeft hem weliswaar geadviseerd juridische bijstand in te roepen op kosten van de NBA. Maar het besluit tot op non-actiefstelling is hierdoor toch niet zorgvuldig genoeg genomen.

Oud-AFM-voorzitter Arthur Docters van Leeuwen zei ooit in een interview met *Accountant*: "Het begint met de feiten." De feiten die tot de opnonactiefstelling leidden, waren door een onafhankelijk extern advocatenkantoor naar boven gehaald. Mannak bestrijdt dat de advocaat en de later ingeschakelde forensisch accountant hem voldoende hebben gehoord en wedergehoord. Maar Mannak beweert ook dat sommige feiten in de uitspraak van de Accountantskamer niet juist zijn, zonder dit te onderbouwen. De Accountantskamer onderbouwt daarentegen voorbeeldig waarom Mannak moest worden gehoord over de maatregel. De Accountantskamer doet dat op basis van haar eigen vaste tuchtrechtspraak, maar kon ook op basis van de Awb zeggen dat horen hoort bij zorgvuldige besluitvorming.

Ik herhaal de les uit de genoemde uitspraken nog maar even voor de zekerheid: Niet luisteren naar degene over wie je oordeelt of een besluit neemt, is ongehoord. ←

BAS HIDDING

Voor Bas Hidding (58), voorzitter raad van bestuur Flynth, was de afgelopen tijd bepaald niet saai. Medio 2021 berichtte het FD over een 'machtsstrijd' bij Flynth tussen de raad van bestuur en raad van commissarissen. Uiteindelijk vertrokken de commissarissen. In februari jl. nam Flynth concurrent accon avm over, die na een miljoenenverlies te koop stond. Beide kantoren zijn actief in het mkb, met een zwaartepunt in de agrarische sector. Eind maart lijfde Flynth ook Astrium in, een kantoor dat zich met name richt op het onderwijs, gemeenten en andere lagere overheden.

TEKST ADRIE BOXMEER BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Never a dull moment, hoe kijk je terug op de afgelopen periode?

"Positief. We hebben op bepaalde zaken die het FD noemde gereageerd. Op andere zaken zijn we niet ingegaan, omdat het over personen ging. Maar niet alles is waar wat er in de pers is verschenen."

Waarom hebben jullie accon avm overgenomen?

"Omdat we meer omvang nodig hebben om onze doelstellingen te realiseren. We zijn marktleider in het mkb. Daarnaast willen we groeien in audit. Daarvoor moeten we fors investeren. Bovendien wordt werken met data steeds belangrijker bij advisering. De overname van accon avm was een logische stap. Ook zijn we hierdoor sterker vertegenwoordigd in delen van het land waar we nog niet zo prominent aanwezig waren."

En waarom Astrium?

"We waren al actief in het onderwijs. Dat willen we uitbouwen. En gemeenten waren jarenlang een moeilijke markt. Er waren op

een bepaald moment te weinig accountants in deze sector. Door Astrium over te nemen geven we aan dat we absoluut in de top van die markt willen meedraaien."

Flynth is na de overnames nog steeds het zesde kantoor van Nederland, wel slonk de marge tot nummer vijf. Wat is jullie ambitie?

"Naast het uitbreiden van onze auditactiviteiten willen we investeren in kwaliteit en innovatie en de beste werkgever in de accountancy worden. Daarom investeren we in kwaliteit, innovatie en digitalisering. We hebben geen partnerstructuur, onze aandelen zijn in bezit van een stichting. Hierdoor ligt onze focus op de langere termijn. Winst investeren we in verdere ontwikkeling en delen we met alle medewerkers."

Flynth komt voort uit de Gibo-groep, die haar roots heeft in de agrarische sector. Kleeft hierdoor aan jullie het imago van een 'boerenaccountant'?

"Ik heb me geërgerd aan het dedain waarmee in het FD over onze agrarische klanten werd gesproken. Dat zijn zeer gespecialiseerde mkb-ondernemers. We zijn

marktleider in de melkveesector, het is goed voor zo'n 35 procent van onze omzet en daar zijn we bijzonder trots op. We adviseren bijvoorbeeld over de gevolgen van de stikstofproblematiek voor de bedrijfsvoering. Dat kan gaan over investeringen, maar ook over bedrijfsbeëindiging. Ook zijn we sterk in de bouw, in de voedsel-gerelateerde retail en bij franchise-ondernemers."

Wat houdt je bezig naast het werk?

"Mijn gezin is heel belangrijk: mijn vrouw, drie zonen, drie schoondochters, vier kleindochters. Familierelaties zijn de essentie van het leven. Een familie die rijk is geschakeerd wat betreft kleur en achtergrond. Het heeft mij geleerd hoe belangrijk diversiteit is. Verder houd ik zeer van dans- en toneelvoorstellingen. Ook ben ik toezichthouder bij enkele publieke instellingen, waaronder stichting Red een kind, die zich inzet voor achtergestelde kinderen in Afrika en India. Dit soort activiteiten brengt me veel, het verrijkt mijn leven." ←

CV

Bas Hidding is sinds september 2016 voorzitter van de raad van bestuur van Flynth adviseurs en accountants. Aanvankelijk werkte hij als accountant bij PwC, was tussendoor verbonden aan Zijlstra & Wisman en de Noordelijke Accountantsunie en vervolgens zes jaar partner bij KPMG. Hij gaf enkele jaren leiding aan een advocatenkantoor en was driekwart jaar directievoorzitter van de controlepraktijk van accon avm, voor hij overstapte naar Flynth. Hidding is tevens toezichthouder bij Red een kind, de Rabobank Apeldoorn en omgeving en het Graafschap College.

‘We hebben
meer omvang
nodig om onze
doelstellingen
te realiseren.’

A man with glasses, wearing a blue suit and a white shirt, is walking on a carpeted floor in a modern office building. He is looking slightly to his right. The background shows a multi-level atrium with glass railings, indoor plants, and large windows. The lighting is warm and ambient.

MARC HOGEBOOM, KPMG:

**‘Wij hebben een
verhaal te vertellen’**

‘Wanneer je nu in de controle-
praktijk wilt werken, is het
vooral zaak je te specialiseren.’

"Steeds opnieuw de dialoog aangaan, is volgens mij dé belangrijkste opdracht voor het accountantsberoep in deze tijd. Helaas krijgt communicatie, ook in de opleiding, nog veel te weinig aandacht." Marc Hogeboom (55) maakte als head of audit bij KPMG indruk door in het voorjaar van 2014 tijdens een NBA-debat over de toekomst van het beroep publiekelijk zijn excuses aan te bieden voor de 'perfecte storm' die in 2013 uitbrak rond KPMG. "Dat was niet ingegeven door een slimme pr-adviseur, maar iets puur intuïtiefs. Ik vond dat ik dit moest doen."

TEKST JAN-WILLEM WITS BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Tijdens mijn studie economie aan de VU in Amsterdam maakte ik voor het eerst kennis met het accountancyberoep. Het leek mij een mooie manier om een echt vak te leren, met de nodige afwisseling en verdieping. Ik wilde dat wel bij KPMG doen, dat toen hét toonaangevende Nederlandse kantoor was. In eerste instantie kwam ik niet door de psychologische toets, omdat ik te eigenwijs en te kritisch zou zijn, het gevolg van een stevige ruzie met de psycholoog die mij testte. Maar ik heb KPMG toch kunnen overtuigen om mij aan te nemen. Op 1 september 1990 begon ik als hoofdassistent en volgden drie tropenjaren met werken, studeren en soms momenten van saai doorzetten."

Eigen kamer

"In 2001 kwam een senior partner mijn kantoor binnenlopen en gaf mij een hand. 'Gefeliciteerd, je bent tot partner gekozen.' Ik had mij daar totaal niet mee beziggehouden, vond het gewoon een hele dynamische plek met slimme mensen en een goede sfeer. Partner worden verliep toen nogal informeel, zonder de trajecten die nu bestaan. Veel indruk maakte die opmerking over mijn benoeming dan ook niet. Ik kreeg een eigen kamer. Verder bleef ik gewoon mijn werk doen."

"Ik heb altijd in de bankensector gezeten. Je werd als accountant toen nog echt breed opgeleid, in het verlengde van je natuurlijke adviesfunctie. Ik wist alles van de licenties die je nodig had om een nieuwe bank te beginnen. In mijn loopbaan ondersteunde ik meerdere banken daarbij. Wanneer je nu in de controlepraktijk wilt werken, is het vooral zaak je te specialiseren. Vaktechnisch valt daar namelijk veel voor te zeggen, al denk ik wel dat het brede spectrum aan ervaringen dit beroep juist ook aantrekkelijk maken."

"Mijn aanstelling als *head of audit* in 2012 verliep ongeveer zoals mijn partnerbenoeming. De nieuwe bestuursvoorzitter Jurgen van Breukelen vroeg mij in zijn team. Ik heb daar zo'n drie seconden over nagedacht en heb ja gezegd, zonder een flauw idee te hebben wat ik dan eigenlijk zou gaan doen. Ik wilde gewoon lekker aan de slag en er leek ook geen wolkje aan de lucht. Kort daarna braken donder en bliksem door en kwam KPMG in een 'perfecte storm' terecht die niemand aan zag komen. We rolden van de ene in de andere affaire en de onrust bij klanten en medewerkers werd steeds groter."

Geschiedenis

"Ik ben zelf een optimistisch mens, maar ik heb mij echt wel eens afgevraagd of we deze crisis zouden overleven. Vooral toen er twijfels klonken bij onze integriteit - dat raakt je tot op het bot. Wanneer je heel je leven al bij zo'n club hebt gewerkt, is het meer dan een baan of een bedrijf. Op zo'n moment voel je ook honderd jaar geschiedenis, die begon met een van de grondleggers van het accountantsberoep, Piet Klijnveld in 1917, op je schouders. Hebben wij die erfenis nu verkwanseld? Mijn vrouw was vooral bezorgd of ik niet met een *burn out* thuis zou komen zitten."

"Ik wist al snel één ding zeker: 'Dit nooit meer.' Maar ook dat we pittige jaren tegemoet zouden gaan, waarin we elkaar vast moesten houden, met een duidelijk doel voor ogen en snel moesten handelen. Dat is ook de reden waarom ik tijdens die NBA-bijeenkomst besloot mijn excuses publiekelijk aan

MET HART EN ZIEL ACCOUNTANT

"Met meer persoonlijke en kwetsbare verhalen kan de sector - ook bij de buitenwereld - meer begrip en sympathie verwerven dan met de stoïcijnse opstelling die nu domineert", schreef Jan-Willem Wits in april 2021, in een opiniebijdrage op Accountant.nl. Voor Accountant pakt hij zelf de handschoenen op en interviewt een aantal aansprekende accountants uit het veld. Wits heeft een eigen adviesbureau en werkte als communicatieadviseur eerder onder meer voor KPMG en EY.

te bieden, koersend op mijn morele kompas. De komst van Jan Hommen heeft daarna veel vertrouwen teruggebracht. Het lukte vrij snel om de relaties met onze klanten te herstellen. We hebben ook in de voorste linie gestaan om de 53 maatregelen van de NBA te implementeren.”

“Ik ben ervan overtuigd dat we zonder deze crisis de afgelopen jaren nooit zo ver waren gekomen. Je hebt druk van buiten nodig om echt te kunnen veranderen, zeker in een partnergemeenschap waar de meesten rond hun twintigste zijn binnengekomen. KPMG heeft bijvoorbeeld nu een structuurregime waardoor alle benoemingen door externe toezichthouders worden getoetst en goedgekeurd. In het buitenlandse netwerk vragen ze zich ook af of we knettergek zijn geworden. Ik vind die reis nog niet af.”

‘Ik ben ervan overtuigd dat we zonder deze crisis de afgelopen jaren nooit zo ver waren gekomen.’

Achilleshiel

“Gebrekkige communicatie is onze grootste achilleshiel. Wij zijn allemaal opgevoed met geheimhouding als onze belangrijkste kernwaarde en de angst voor een tuchtrechtelijke of andere juridische procedure of claim. Dan is het even wennen wanneer je in de AvA in gesprek gaat met de aandeelhouders; dat hebben we gewoon nooit geleerd. Inmiddels bestaat steeds breder het besef dat een open en actieve dialoog met onze stakeholders onze *license to operate* bepaalt. We hebben een prima verhaal. Ga daarom gewoon op dat open podium staan, stap in het licht en vertel het hele verhaal.”

“In 2019 ben ik opnieuw gevraagd om *head of assurance* te worden. Dat voelde voor mij ook wel als een erkenning dat zelfs in die zware crisis nooit aan mijn persoonlijke integriteit is getwijfeld. In het gesprek dat ik voor deze benoeming met de AFM moest voeren, kwam een waslijst aan vinkjes voorbij waardoor bij de toezichthouder onder andere omstandigheden alle alarmbellen waren afgegaan. In beeld geweest van het OM. Check. Recidivist. Check. Rechtszaken. Check. Tuchtzaken. Check. Dan voelt het toch als compliment dat je een stempel met goedkeuring krijgt. Bovendien wilde ik graag eens op deze plek zitten met de wind in de zeilen, eigenlijk zoals ik in 2012 verwachtte dat het zou gaan. Ik word nog steeds met enige regelmaat benaderd voor een baan buiten KPMG. Maar dat laat ik vol overtuiging aan mij voorbijgaan. Dit is mijn plek.” ←

CV

Marc Hogeboom werd in 1967 geboren in Amsterdam. Hij studeerde economie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam en volgde daar aansluitend de postdoctorale beroepsopleiding voor accountant. In 1990 kwam hij in dienst bij KPMG, waar in 2001 zijn benoeming tot partner volgde. Als *lead partner* of controlerend accountant werkte hij vooral voor financiële instellingen, waaronder ING, ABN Amro, Optiver en Adyen. Van 2012 tot 2015 was hij *head of audit* en lid van de raad van bestuur. Daarna keerde hij terug naar de controlepraktijk. In januari 2020 kreeg hij opnieuw de leiding van de accountancypraktijk, als *head of assurance*. Marc is getrouwd met Lieve, heeft twee kinderen en woont in Amsterdam.

STIJGING TOEZICHTSKOSTEN GEVAAR VOOR CONTINUÏTEIT ACCOUNTANTSKANTOREN

Sinds begin dit jaar ligt de controle op accountantsorganisaties volledig bij de AFM. Als gevolg hiervan verdrievoudigen de toezichtskosten voor de sector. De stijging van deze kosten dreigt een gevaar te vormen voor de continuïteit van met name kleine en middelgrote kantoren, zegt Hyarchis, een leverancier van softwareoplossingen op het gebied van regulatory compliance.

DIRECTE KOSTEN VERDRIEVOUDIGEN

De kosten voor het uitvoeren van het toezicht op de accountancy sector zullen stijgen van € 1,5 miljoen in 2021 tot € 5,1 miljoen in 2024, aldus de AFM. Deze kosten worden betaald door de accountantskantoren zelf.

Bovenop deze directe toezichtskosten komen de personeelskosten om tijdig te kunnen voldoen aan de toenemende stroom aan wet- en regelgeving. Vorig jaar berichtte de Nederlandse Vereniging van Banken al dat in de bancaire sector inmiddels een op de vijf medewerkers fulltime aan compliance werkt. Als het in de accountancysector ook die kant op gaat, moeten kleine en middelgrote accountantskantoren hun personeelsbestand fors uitbreiden,

Adriaan Hoogduijn

Ruud van der Kruk

zonder dat daar extra omzet tegenover staat.

“Accountants hebben niet de budgetten om op die schaal compliance-afdelingen op te zetten. Vaak is het voldoen aan wet- en regelgeving een taak die een van de partners erbij doet, naast zijn dagelijkse werkzaamheden en commerciële verantwoordelijkheden,” zegt Ruud van der Kruk, mede-eigenaar van Hyarchis.

REGTECH

De afgelopen jaren hebben meerdere accountancykantoren boetes opgelegd gekregen voor het niet voldoen aan de WTA. Als de AFM haar tanden laat zien, zullen er nog wel meer boetes volgen. Een angstaanjagend beeld voor een sector waar compliance nog niet zo zwaar weegt als bij bijvoorbeeld banken. Van der Kruk geeft aan dat accountantskantoren gebruik moeten maken van de lessen die de bancaire sector heeft geleerd. De belangrijkste hiervan is de inzet van Regtech.

Regtech is een vrij nieuwe term, legt Adriaan Hoogduijn, ceo van Hyarchis, uit: “Het is een verzamel-

naam voor een groep technologieën die financiële dienstverleners helpen te voldoen aan wet- en regelgeving. Je kan Regtech toepassen voor bijvoorbeeld identiteitscontrole, fraudepreventie, transactiemonitoring, en verslaglegging. Regtech biedt gestandaardiseerde en schaalbare toepassingen die regulatory compliance op een geautomatiseerde manier verzorgen tegen een fractie van de kosten van traditionele oplossingen.”

PARADIGMA

Van der Kruk en Hoogduijn pleiten voor een “paradigmaverschuiving” bij accountantskantoren. De huidige gedachte dat compliance een rem is op innovatie of in de weg zit van een goede klantbeleving, is volgens hen achterhaald. “Er is een hele generatie fintechs die het tegendeel bewijst. Door compliance top-of-mind te maken, creëren zij een sterke klantbeleving, waarmee zij heel snel marktaandeel weten te winnen,” zegt Hoogduijn.

Een *going concern*-verklaring leidt maar zeer zelden tot een faillissement, blijkt uit een rapport over de rol van de accountant bij bedrijfscontinuïteit. Belangrijk is ook dat een accountant de onafhankelijke rol bewaakt.

TEKST RONALD BRUINS BEELD ISTOCK

Going concern-verklaring leidt maar zelden tot faillissement

De Werkgroep Continuïteit, een samenwerking tussen de NBA, SRA en accountantsorganisaties, onderzocht welke factoren van belang zijn voor het tijdig signaleren van continuïteitsproblemen bij een organisatie. Daarbij is ook gekeken naar de rol van de accountant, als onderdeel van de keten van betrokkenen.

Niet gedeponereerd

Deel één van het onderzoek bestond uit dataonderzoek naar faillissementen in Nederland, in de periode 2012 tot en met 2020. Dit onderzoek werd uitgevoerd door de *Foundation for Auditing Research* (FAR). Liefst 88 procent van de failliete organisaties deponereert voor het laatste boekjaar geen jaarrekening of 403-verklaring binnen de wettelijke termijnen, zo blijkt. Het te laat of niet deponeren van de jaarrekening bij de Kamer van Koophandel kan een belangrijk signaal van discontinuïteit zijn, maar er wordt niet actief op gehandhaafd. Ook bevat 71 procent van de gedeponeerde jaarrekeningen in het jaar voorafgaand aan een faillissement geen expliciete toelichting van het management over de onzekerheid rondom continuïteit.

Als gevolg van het niet-deponeren van een jaarrekening ontbreekt bij 88 procent van de faillissementen ook een controleverklaring voor het boekjaar voorafgaand aan het jaar van faillissement. In de controleverklaringen bij wel gedeponeerde jaarrekeningen is in 63 procent van de gevallen geen materiële onzekerheid over continuïteit (*going concern*-verklaring) of vrijwillig toelichtende paragraaf opgenomen. Dat roept ook vragen op over de alertheid van de accountant.

Geen 'self-fulfilling prophecy'

Als tweede bundelde de werkgroep kennis uit beschikbare (internationale) wetenschappelijke artikelen op het gebied van continuïteit. Daar kwam uit dat het zeer onwaarschijnlijk is dat de *going concern*-verklaring een *self-fulfilling prophecy* wordt. Als een accountant iets zegt over continuïteit, wil dat dus niet zeggen dat de organisatie als gevolg daarvan ook kopje onder gaat. Wel heeft een *going concern*-verklaring effect op de vermogenskostenvoet, de kredietbeoordeling en de aandelenkoers.

Uit de bestudering van wetenschappelijke artikelen kwam ook dat stakeholders meer steunen op vertrouwelijke, van de organisatie verkregen informatie, dan op publiekelijk beschikbare informatie. Uit internationaal onderzoek blijkt verder dat een hogere frequentie van inspecties en eventuele sancties door toezichthouders leidt tot meer *going concern*-verklaringen.

Als derde nam de werkgroep interviews af met diverse stakeholders, van binnen én buiten de sector, om te achterhalen waarom het volgens hen soms 'fout' gaat in de beoordeling van de continuïteit door de accountant. Uit in totaal achttien interviews kwamen liefst 316 observaties. Deze observaties verdeelde de werkgroep in 37 verschillende *root cause*-factoren en uiteindelijk in vier thema's.

De toenemende complexiteit van organisaties en de snelheid en impact van ontwikkelingen neemt toe en vereist voor de beoordeling van de continuïteit diepgaande kennis van de

organisatie en relevante ontwikkelingen, stellen de onderzoekers. Deze ontbreekt nog wel eens. Ook mag de accountant meer gebruikmaken van externe bronnen en samenwerken met experts, om het noodzakelijke totaaloverzicht te verkrijgen.

Professionele autonomie

Een ander thema is professionele autonomie. “Een accountant moet professioneel-kritisch zijn en blijven, ook in een relatie gebaseerd op vertrouwen”, zo valt in het rapport te lezen. “Deze onafhankelijke positie kan tijdens een controle door allerlei factoren onder druk komen te staan. Voldoende relevante kennis en ervaring met continuïteit is cruciaal, maar zelfoverschatting door management of accountant kan ertoe leiden dat relevante experts niet tijdig worden ingeschakeld. Met als risico: onvoldoende diepgang in risico-inschatting en verantwoording.”

De onderzoekers constateren verder dat er over de rollen en verantwoordelijkheden van bestuurders, toezichthouders en de accountant uiteenlopende maatschappelijke verwachtingen bestaan. De accountant voert zijn of haar werkzaamheden uit in een vertrouwensrelatie met de gecontroleerde. Dat kan bijdragen aan onduidelijkheden over de rollen en verantwoordelijkheden van bestuurders, toezichthouders en accountants. Zeker in het mkb vervult de accountant soms een brede rol. Ook lijkt het niet tijdig informeren van het maatschappelijk verkeer over continuïteitsproblemen onvoldoende consequenties te hebben voor het management en de accountant.

‘Elk faillissement waar wij als accountant niet tijdig hebben gewaarschuwd waar dat wel had gemoeten, is er één te veel.’

Heeft continuïteit voldoende prioriteit?

Volgens de werkgroep is het jaarverslag vooral gericht op het verleden en het afleggen van verantwoording daarover. Vraag is in hoeverre het reflecteren op en rapporteren over de continuïteit voldoende prioriteit heeft bij de organisatie én de accountant. Volgens Agnes Koops-Aukes, lid bestuur PwC Nederland en sponsor van de Werkgroep Continuïteit, kunnen accountantsorganisaties en de wetgever “mooie stappen” zetten op basis van de uitkomsten in deze rapportage. “Van het tijdig deponeren van de jaarrekening en de verbeteringen in cultuur en gedrag tot aan de vasthoudende rol van de accountant. Dat maakt dit rapport meer dan de moeite waard.” Meer aandacht voor continuïteit is volgens haar zeker terecht, hoewel maar een klein aantal faillissementen grote schade veroorzaakt. “Elk faillissement waar wij als accountant niet tijdig hebben gewaarschuwd waar dat wel had gemoeten, is er één te veel. En juist omdat we een faillissement niet dagelijks meemaken als accountant, is er des te meer reden om van elkaar te leren en dit onderwerp met elkaar prioriteit te geven.”

Het rapport *Continuïteit: ons gezamenlijk belang* is beschikbaar via nba.nl. ←

MARJOLEIN VAN LOO-DAESELEER NIEUWE SALES
DIRECTOR WOLTERS KLUWER

“TECHNOLOGIE BRENGT ACCOUNTANTSKANTOOR NAAR NEXT LEVEL”

Marjolein van Loo-Daeseleer is sinds 1 maart Sales Director bij Wolters Kluwer, Tax & Accounting Nederland. In gesprek met haar gaat het over haar achtergrond in de financiële wereld, diversiteit en het leveren van toegevoegde waarde voor de accountant vanuit Wolters Kluwer. “Wij zoeken telkens naar mogelijkheden hoe de accountant met technologie beter in staat is zijn werk te doen.”

Van Loo-Daeseleer heeft een rijk leven in de financiële wereld achter zich. “Ik heb commerciële economie gestudeerd en daarbij diverse talen omarmd. Frans, Duits en Engels. Belangrijk, want talen bieden je de mogelijkheid daadwerkelijk contact te hebben.” Ze rolde bij ABN AMRO de financiële wereld in die haar boeide. Ze was er accountmanager Zaken en vervolgens Sectorspecialist. In de loop der tijd kreeg ze steeds zwaardere kredietportefeuilles. “Het is mooi om ondernemers met hun plannen te kunnen ondersteunen. Die passie ligt in ondernemen, dus dan is het goed om vanuit finance hen te helpen hun dromen waar te maken. Dan voeg je echt iets toe.”

AFSTAND

Het toenmalige Fortis nam samen met Royal Bank of Scotland en Banco Santander ABN AMRO over en verkocht delen aan Deutsche Bank. Van Loo-Daeseleer ging mee naar Deutsche Bank en werd daar ook eerst Sectorspecialist om in 2011 Salesmanager te worden. “Het was daar belangrijk om op het

hoofdkantoor de kennis van de klant te borgen. Soms werd de afstand van het kantorennet tot het hoofdkantoor te groot. Om die afstand te overbruggen organiseerden we rondetafelgesprekken met onze klanten en medewerkers. Over hun verwachtingen van de bank en over onze dienstverlening aan de klant. De vraag: ‘wat kunnen we verbeteren’ stond echt centraal.”

In 2014 stapte Van Loo-Daeseleer over naar betaalbedrijf CCV Nederland waar ze eerst Manager sales en daarna Head of Leisure werd. “Ik merkte dat bij de bank de afstand naar de klant groter werd, terwijl ik die juist wilde verkleinen. In de betaalwereld ging ik nieuwe uitdagingen aan. Ik heb het nodig dat er telkens nieuwe dynamieken zijn. Dan wordt er iets bij mij aangewakkerd.”

RAPPORTAGES

Na zes jaar stapte ze over naar Wolters Kluwer. “Als Nederlandse Tax & Accounting-divisie van Wolters Kluwer hebben we een mooie lokale footprint met Twin-

field Boekhouden, Alure, Twinfield Samenwerken, Basecone en Avancer Aangifte, maar tegelijkertijd zijn we onderdeel van Wolters Kluwer, wereldwijd marktleider in expert oplossingen voor financiële en fiscale professionals. In tal van landen in Europa hebben we kennis en innovatieve kracht die we ook kunnen inzetten om accountants hier te helpen om met technologie hun kantoor naar een volgend level te brengen.

Een mooi voorbeeld daarvan is de rapportagetool die we willen lanceren. Daarmee kunnen accountants rapportages in overzichtelijke dashboards met hun klanten delen en daar het gesprek over aangaan, gebaseerd op de cijfers in het boekhoudpakket. Dat is in lijn met onze visie op het accountantskantoor van de toekomst. Die moet een basis hebben in Twinfield, maar daar omheen zitten expertoplossingen die hem als kantoor helpen. Voor een deel hebben we die intern, maar we zorgen natuurlijk ook voor talloze koppelingen naar software-oplossingen extern.”

Marjolein van Loo-Daeseleer

DIVERSITEIT

Tot slot komt het gesprek op diversiteit. Niet omdat dat een modewoord is, maar omdat Van Loo-Daeseleer er vanuit haar eigen ervaringen een mening over heeft. "De financiële wereld is op één of andere manier nog steeds een mannenwereld. In die wereld heb ik wel eens gedacht dat ik alleen succesvol kon zijn als ik de dingen deed die mannen ook doen. Op een gegeven moment verlies je dan jezelf. Ik breng andere kwali-

teiten mee aan tafel en ben me daarvan bewust geworden. Ik kan de verbinding leggen, goed informatie delen met anderen en daarvoor goed met hen samenwerken. Daaruit is ook de levensles dat je met meer diverse teams een beter resultaat haalt omdat je als vanzelf meer inzichten op tafel legt. Dat gaat niet alleen over de verdeling man-vrouw, maar ook over cultuur en achtergrond. Daarmee ben je, en dat is écht een plus, ook nog eens een betere afspiegeling van de samenleving."

Op de koffie bij accountants

Net zoals ze bij ABN AMRO klantgesprekken aanging, gaat Van Loo-Daeseleer ook graag op de koffie bij accountants. "Om te horen wat zij van ons verwachten en waar wij kunnen verbeteren. En nee, dat zijn geen loze woorden. Wat mij betreft neem je mijn telefoonnummer op in de tekst." Bij deze: 06-13313244. "Met de oproep: schroom niet als accountant om contact met me op te nemen. Dat vind ik juist erg leuk. Onze klanten staan centraal. Het eerste wat ik dan wil doen is luisteren naar hen. Onderling vertrouwen en wederzijds begrip zijn voor mij erg belangrijk. In die relatie wil ik graag investeren."

IN BEELD

Portret van een opmerkelijke accountant

TEKST HENK VLAMING BEELD CHRISTIAN KEIJSERS

Aleks Kayhan

Accountants buiten EY hebben Aleks Kayhan leren kennen bij de Busy Season Talks, waar de EY-partner niet alleen opvalt door zijn heldere standpunten. Hij trekt er ook de aandacht als begenadigd gitarist en zanger. Zit hij niet in een *boardroom* te sparren met bestuurders, dan is zijn gitaar nooit ver weg.

“Muziek verbindt, dit is de rode draad in mijn leven”, zegt hij. Op moeilijke momenten vindt hij rust in de muziek. Ook als de drukte en de spanning groot zijn op het internationale toneel, waar hij zijn draai heeft gevonden. “Het was heftig toen ik op dat niveau voor het eerst kreeg te maken met een continuïteitsvraagstuk. De belangen waren gigantisch, er waren zoveel stakeholders, de culturen waren zo

verschillend. Ik lag er ’s nachts letterlijk wakker van.”

Hij heeft geleerd hoe belangrijk het is een stap terug te doen, als de stress dreigt toe te slaan. “Dan ga ik joggen of ik speel gitaar. Bewaar je de innerlijke rust, dan overzie je het hele veld.”

Het partnerschap ziet hij als een springplank om de accountancy verder te ontwikkelen. “Ik wil blijven leren. Zoek naar de raakvlakken, want daar kun je samen verder, ook al is er nog zoveel waarover je het oneens bent. Dit is wat ik wil bereiken in de accountancy, dat we samen verdergaan en verbinden.” ←

Lees het interview met Aleks Kayhan op Accountant.nl.

**‘Bewaar je de
innerlijke rust,
dan overzie je
het hele veld.’**

Next Generation CFO: Chief Value Officer

Nieuwe VU executive opleiding gegeven door wetenschappers, CFO's en boardroom adviseurs

De functie van CFO ontwikkelt zich in snel tempo. In het huidige tijdsgewricht zouden ondernemingen zich niet enkel moeten richten op shareholder value, maar op lange termijn waarde creatie voor alle stakeholders. De CFO van de toekomst krijgt een bredere rol op het gebied van creating value: de "F" van Financial wordt een "V" van Value: Chief Value Officer.

In september 2022 begint een nieuwe opleiding van de VU School of Business and Economics. Het CFO-programma, Next Generation CFO: Chief Value Officer.

Het programma is bij uitstek geschikt voor accountants in business die in de nabije toekomst een CFO-positie zullen gaan bekleden of die net zijn gestart als CFO. De vier modules van het opleidingsprogramma helpen je om te ontwikkelen tot een essentiële financial executive in de bestuurskamer.

Elke module bestaat uit vier sessies of dagdelen. In elke sessie wordt een actuele casus uitgewerkt die wordt besproken in aanwezigheid van een ervaren CFO of een direct betrokkene. Elke sessie sluiten we af met het verstrekken van een overzicht van praktische do's & don'ts over het onderwerp. Is het jouw ambitie om op bestuurlijk niveau de rol van Chief Value Officer te vervullen? Volg dan het nieuw ontwikkelde executive-programma van de VU School of Business and Economics.

Programmaleiders zijn drs. Arnout Traas RA (voormalig CFO bij o.a. ForFarmers en commissaris bij verschillende ondernemingen), prof. drs. Egbert Eeftink RA (partner KPMG Accountants NV en hoogleraar Financial Accounting VU), prof.dr. Bert Steens RC (programmamanager van EMFC/RC VU en hoogleraar Management Accounting VU).

Programmamanagers zijn drs Coen Arnold RA (hoofddocent Financial Accounting VU en verbonden aan het vaktechnisch bureau van KPMG) en drs Elbert de With (hoofddocent Management Accounting VU).

Het CFO-programma in het kort:

- Ontwikkeld door CFO's en hoogleraren
- Kleine groepen van maximaal 25 deelnemers
- Voertaal is Nederlands
- Elk halfjaar 1 module; 4 modules in totaal
- 4 sessies per module; elke sessie op donderdag van 14u-21u (inclusief diner)
- Instap en betaling mogelijk per module
- Locatie is VU Amsterdam
- Na het volgen van een module wordt een VU Certificaat uitgereikt

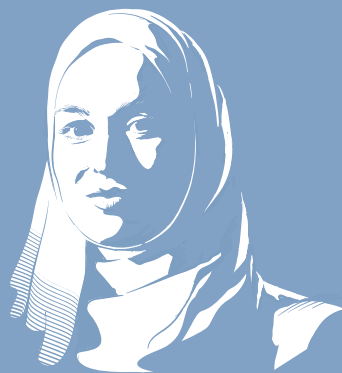
Meer weten over het CFO-programma?

👉 Kijk op www.vu.nl/cfo en meld je aan voor de Open Avond op 19 mei op de Vrije Universiteit of online op 24 mei

VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

SCHOOL OF
BUSINESS AND
ECONOMICS

WENDY GROOT

OK boomer

Na tien jaar ben ik terug in de openbare praktijk. Sommige dingen lijken onveranderlijk - *busy season is busy season*. Tegelijkertijd is het een *understatement* dat de praktijk er nu anders uit ziet dan toen ik vertrok. De omvang van onze dossiers is gegroeid, de organisaties die we controleren zijn volop onderhevig aan technologische ontwikkelingen en de rol als manager waarin ik nu terugkom verschilt behoorlijk van de rol als trainee waarin ik wegging.

Dus ik had er gerust wel rekening mee gehouden dat ik er even in moest komen. Maar dat ik uit een ander tijdperk kom, begreep ik toen mijn teamlid iets vroeg en hij reageerde met: OK boomer. Dat was grappig bedoeld - we hebben er om gelachen en inmiddels is het een geuzennaam. Dat neemt niet weg dat ik uiteraard in zijn beoordeling heb opgenomen hoe kwalijk het is dat die jeugd van tegenwoordig totaal geen gezag heeft voor ouderen.

Maar ineens bevond ik mij in de rare positie dat ik dan wel accountant ben, maar toch helemaal nieuw kan zijn in mijn eigen vakgebied. Dat is best oncomfortabel. Nu wordt nog wel eens gezegd dat je het meeste leert wanneer je uit je *comfortzone* stapt - daar zit de potentie. Alleen is dat best lastig. Je ego wordt beproefd, je voelt je kwetsbaar en ervaart het risico om af te gaan. Niet de context waarin je ècht tot leren komt.

Daarom ben ik deze periode tot een belangrijke conclusie gekomen - buiten je *comfortzone* treden betekent misschien dat je nieuwe taken oppakt in een andere omgeving, maar het mag absoluut niet betekenen dat die omgeving oncomfortabel is. Op het moment dat je te oncomfortabel bent om vragen te stellen, je kwetsbaar op te stellen of om aan te geven wat je nog moet leren, dan ben je het grootste leerpotentieel al verloren. Leren doe je dan ook helemaal niet alleen, daarvoor heb je jouw omgeving nodig.

Voor organisaties is het daarom van belang een veilige omgeving te creëren. Een omgeving waarin fouten niet ongenadig worden afgestraft, maar juist worden gebruikt om met elkaar van te leren. Hiermee vergroot je niet alleen de kennis bij de mensen in deze

organisatie, maar bereik je ook een ander doel. Recent onderzoek van Therese Grohnert en collega's toont namelijk aan dat, wanneer auditors een ondersteunend leerklimaat ervaren binnen de organisatie waar zij werken, zij deze organisatie én het accountantsberoep minder snel verlaten.

Dat is goed nieuws! Een stimulerend leerklimaat levert meer kennis op, die ook nog eens langer kan worden behouden. Het lijkt mij voor de hand liggend dat dit het soort omgeving is waar we het meeste tot ons recht komen en het gelukkigst zijn.

In mijn geval noemde een teamlid mij *boomer* - tegelijkertijd stond hij klaar voor de meest basale vragen, net als de overige teamleden en collega's (die overigens niet de neiging leken te hebben om mij *boomer* te noemen). Dus ik stapte dan wel buiten mijn *comfortzone*, het was toch best een comfortabele omgeving. ←

Wendy Groot RA is manager bij PwC National Office in Amsterdam, bestuurslid van de faculty Ethiek, Cultuur en Gedrag van de NBA en PhD-kandidaat bij de Vrije Universiteit Amsterdam.

‘De situatie is te
complex om alles
met beslisbomen
op te lossen.’

Sancties zijn in de praktijk nog niet zo makkelijk

Het sanctiebeleid tegen Rusland vanwege de oorlog in Oekraïne blijkt in de praktijk weerbarstig. Ook accountantskantoren lopen tegen 'grijze gebieden' aan en hebben behoefte aan duidelijkheid.

TEKST BJÖRN REMMERSWAAL BEELD SHUTTERSTOCK

Op 24 februari 2022 viel Rusland buurland Oekraïne binnen. Het westen reageerde met omvangrijke sancties tegen het Kremlin. Grote accountantsorganisaties trokken zich terug uit Rusland en Belarus en zetten hulpacties op touw om collega's in het getroffen Oekraïne zo goed mogelijk te helpen. Maar ook het dagelijks werk van accountants hier werd geraakt door de oorlog aan de rand van Europa.

Medio maart publiceerde de NBA een eerste versie van Alert 45, die de invloed van de sanctiemaatregelen op het werk van accountants moet verduidelijken. Daarbij gaf de beroepsorganisatie al aan dat er nog onduidelijkheden zijn en juridisch advies wordt ingewonnen. De overheid, die zelf ook zoekende was, stelde uiteindelijk oud-minister Stef Blok aan als coördinator van de strafmaatregelen tegen Rusland. Probleem is volgens de overheid vooral de juridische kadering van de sancties. Sanctie-experts zeggen verbaasd te zijn over het optreden van Nederland, zeker in vergelijking met andere Europese landen, die doeltreffender omgaan met de sancties.

Accountantskantoren

De meeste accountantskantoren gaven begin april aan met vragen te zitten. EY heeft op zich begrip voor de situatie: "Toepassing van sanctieregelingen was en is complex en

vraagt uiterste zorgvuldigheid." Baker Tilly beaamt dat. "Omdat de sancties in zeer korte tijd zijn opgesteld, zijn er grijze gebieden." Dus heeft het kantoor intern een *taskforce* geformeerd om vragen uit de praktijk en te nemen acties in verband met de sancties te bepalen.

"Zoals dat vaker bij snel ontwikkeld beleid gaat, geldt ook voor het huidige sanctiebeleid dat niet altijd alles even helder is in relatie tot de toepassing en reikwijdte van het beleid", laat KPMG weten. EY heeft contact met de NBA, AFM en DNB, maar zou graag zien dat de kaders snel duidelijker worden. "Onze afstemming is constructief, maar kost tijd. We zien in verschillende landen dat de overheid of toezichthouders stellige uitspraken doen. Naar onze mening is de maatschappij en dus ook wij als accountants, geholpen bij duidelijke kaders om afwegingen te maken." Deloitte verricht naar eigen zeggen geen opdrachten die onder de sanctieregelingen vallen. Actieve opdrachten die niet direct onder de sanctieregelingen vallen, worden kritisch beoordeeld om te beslissen of ze worden doorgezet. "We hebben hiertoe een proces opgezet waarin we alle opdrachten met klanten met banden met Rusland identificeren en beoordelen. Dit proces kijkt enerzijds naar de maatschappelijke verantwoordelijkheid en anderzijds naar onze contractuele/wettelijke verplichtingen." →

Vaststellen van belangen

De meeste kantoren zeggen in contact te staan met toezichhoudende instanties en/of zich te baseren op bronnen als RVO.nl en de alert van de NBA. De problemen zitten hem volgens EY vooral in het “vaststellen van belangen, zeggenschap en invloed van gesanctioneerde personen of organisaties in de eigendomsstructuur van onze cliënten en vervolgens of een dergelijk ‘indirect’ belang onder de sanctiewetgeving valt”.

Baker Tilly geeft een concreet voorbeeld: “Uit de beschikbare informatie over de sancties blijkt niet duidelijk welke actie je als accountantsorganisatie moet nemen als een *ultimate beneficial owner* (UBO) van een klant van de accountantsorganisatie op de personensanctielijst voorkomt: Direct de klantrelatie verbreken of de werkzaamheden opschorten? En hoe ga je om met werkzaamheden die je uit hoofde van je zorgplicht niet zomaar kunt neerleggen? Voor banken is duidelijk dat in dat geval middelen moeten worden bevroren, voor accountantsorganisaties is het een stuk onduidelijker welke concrete opvolging je moet geven. In navolging van het advies van de NBA kiezen we ervoor bij klanten waar de situatie onduidelijk is de werkzaamheden tijdelijk op te schorten.”

BDO ziet dat ook klanten zelf tegen onduidelijkheden aanlopen. “We zien voornamelijk bij enkele klanten dat de sanctieregelgeving tot complexe situaties leidt en dat zij onzeker zijn over wat de gevolgen zijn van deze regelgeving op hun bedrijfsvoering. Waar nodig wordt onze klanten ook aangeraden juridisch advies hierover in te winnen.” Ook Mazars zit met vragen over hoe zij moeten omgaan “met niet-gesanctioneerde klanten waarbij in het bestuur/toezichhoudend orgaan sprake is van betrokkenheid van gesanctioneerde personen/entiteiten die geen controle-rend belang hebben in de klant”. Mazars vraagt zich verder ook af wat het nut is om opdrachten te bevroren in plaats van te beëindigen, wanneer zo’n situatie zich voor zou doen.

Flynth zit niet echt met vragen, maar had wel de nodige moeite om scherp te krijgen welke verplichtingen een accountantsorganisatie heeft. “Bestudering en bespreking van de Leidraad Financiële Sanctieregelgeving van het ministerie van Financiën inclusief de FAQ’s was daarbij nodig. Maar het gaat niet alleen om de vraag wat de verplichting is, maar ook om de vraag wat Flynth zelf een

‘Hoe ga je om met werkzaamheden die je uit hoofde van je zorgplicht niet zomaar kunt neerleggen?’

UPDATE NBA ALERT

De NBA publiceerde op 11 maart Alert 45, die ingaat op de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, de sanctiemaatregelen tegen Rusland en de dienstverlening van accountants. Inmiddels is een herziene versie van de Alert uitgebracht, die meer duidelijkheid geeft over de praktische gevolgen van het sanctiebeleid voor het accountantsberoep.

Uitgangspunt is dat geen zaken mogen worden gedaan met personen en organisaties die op de EU-sanctielijst staan; hun tegoeden in de Europese Unie zijn bevroren. Op basis van de sancties moeten ook alle diensten aan gesanctioneerde personen en organisaties worden bevroren. De sancties raken ook ‘westerse’ organisaties die voor hun afzet en/of inkoop in belangrijke mate afhankelijk zijn van Rusland en hard getroffen kunnen zijn door exportverboden of tegensancties van Rusland.

De Alert gaat in op de impact die de oorlog en de sanctiewetgeving op de jaarverslaggeving van organisaties kan hebben. Van belang is daarbij op welke periode de verslaggeving betrekking heeft. Ook wordt aangegeven wat de impact is op de opdrachtuitvoering van accountants, met name bij *going concern issues* en andere gevolgen van de ontwrichting in de getroffen gebieden.

De Alert richt zich zowel op accountants in de controlepraktijk, als op samenstellend accountants en accountants in business. NBA Alert 45 is beschikbaar via nba.nl. Op Accountant.nl is een dossier rondom Oekraïne ingericht.

passende invulling vindt. Bijvoorbeeld het gesprek aangaan over de positie van de Russische leden van het internationale netwerk waarbij Flynth is aangesloten.”

Meer duidelijkheid nodig

Grant Thornton neemt vooral de eigen verantwoordelijkheid serieus, zolang er op bepaalde punten onduidelijkheid is. “De NBA Alert is goed ontvangen, biedt voldoende houvast en uiteindelijk zal de accountant zelf ook zijn morele kompas moeten volgen. De situatie is te complex om alles met beslisbomen op te lossen.”

Alle kantoren zijn blij met de snelle NBA Alert, maar kijken uit naar meer duidelijkheid. “Zoals de alert van de NBA aangeeft kan de impact van de sanctieregelgeving en de situatie in de Oekraïne aanzienlijk verder gaan dan alleen het wel of niet overtreden van sanctieregelgeving. Wij vragen ook nadrukkelijk aandacht voor het belang dat cliënten zelf een adequate analyse maken of zij sanctieregelgeving overtreden, of hoe zij dat kunnen voorkomen. Maar wij vragen ook aandacht voor de indirecte effecten, zoals de invloed op de *going concern*-veronderstelling, het gebruik van diensten door ondernemingen in het getroffen gebied, de impact op de *supply chain* en andere risico’s zoals cyberrisico’s”, aldus EY.

Baker Tilly kijkt ook voorbij de sancties: “Voor de toekomst willen we graag aandacht vragen voor *guidance* hoe te acteren in het geval de sancties worden ingetrokken. Met name ten aanzien van klanten die op enige wijze waren geraakt door de sancties op personen en verboden goederen en diensten.” ←

Wij zijn op zoek naar **ervaren Accountants- adviseurs (AA/RA)**

HBO | WO | 24 - 40 uur |
Thuiswerken | Groot netwerk

Wie zijn wij?

Fiscount is een organisatie met een totaalpakket van diensten, waaronder advies, producten en trainingen, cursussen en opleidingen voor eigenaren en medewerk(st)ers van de ruim 1.200 vestigingen van de bij ons aangesloten accountants-, administratie- en (belasting)advieskantoren. Ons doel is om deze kantoren optimaal hun vak te kunnen laten uitoefenen en te laten ondernemen op een wijze die bij hun past. Daarmee is Fiscount *de* adviseur van de adviseurs. De (eind)klanten van

de bij ons aangesloten kantoren zijn voornamelijk ondernemers in het MKB. De diensten van Fiscount strekken zich uit over een veelheid aan verschillende vakgebieden.

Jouw uitdaging

Als accountantsadviseur profileer jij jezelf als sparringpartner voor de bij Fiscount aangesloten accountants-, administratie- en (belasting) advieskantoren. Je hebt een brede en grondige kennis van de voor de samenstellpraktijk geldende wet- en regelgeving, en hebt ook ervaring met (overige) assurance. Vragen over bijvoorbeeld handboeken, kantoororganisatie en waarneming zijn een kolfje naar je hand. Ook een rol als compliance-officer past je goed.

Jouw profiel

- Je hebt ruime werkervaring in de samenstellpraktijk; daarnaast heb je ervaring met assurance-opdrachten;
- Je bent ondernemend, werkt graag zelfstandig (vanuit huis) en je bent relationeel ingesteld;

- Je vindt het leuk om cursussen en trainingen te verzorgen op bovengenoemde terreinen;
- Je blijft up-to-date en levert graag een bijdrage aan interne vakontwikkeling;
- Ervaring in leidinggevende functies (binnen een accountants-kantoor) is een pré.

Ons aanbod

Fiscount biedt jou een groot landelijk warm netwerk van accountants-, administratie- en (belasting) advieskantoren waaraan jij jouw adviezen en trainingen kunt aanbieden; én de uitdaging om met deze kantoren een persoonlijk netwerk op te bouwen. Daarbij krijg je volop de ruimte voor jouw ideeën en initiatieven en bieden wij je sparringpartners om jouw kennis en vaardigheden verder uit te bouwen.

Al een eigen praktijk?

Ben je onlangs begonnen met een eigen adviespraktijk en wil je die verder uitbouwen? Ook dan nodigen wij je van harte uit om te reageren.

Graag zouden wij
ons team uitbreiden
met **ervaren
Accountants-
adviseurs
(AA/RA).**

NBA Impact Challenge genomineerd voor wervingsprijs

De NBA Impact Challenge is genomineerd voor de Werf & Award; een prijs voor arbeidsmarktcommunicatie en recruitment cases die impact hebben op de instroom van een organisatie of beroep.

De NBA Impact Challenge draagt bij aan de kennis over het accountantsberoep en het verhogen van de instroom van onderaf, door studenten en scholieren het beroep zelf te laten ervaren. De arbeidsmarktcampagne is gericht op havo/vwo-scholieren bovenbouw en eerste- en tweedejaars hbo-/wo-studenten in financieel-economische studierichtingen. Afgelopen schooljaar namen zo'n 2.500 scholieren en studenten deel aan de campagne, die eindigde met een finale op 27 januari jl.

De campagne is genomineerd in de categorie Arbeidsmarktcommunicatie van de Werf & Award-prijs. De vier andere genomineerden zijn Jumbo (2x), New York Pizza en Croon Wolters & Dros. Het is een publieksprijs; stemmen kon tot eind april. De winnaars worden bekendgemaakt tijdens een event op 19 mei.

Zijn accountants saaie mensen?

Onderzoekers van de University of Essex onderzochten recent welke mensen saai worden gevonden. Daarbij werd gekeken naar persoonlijkheidskenmerken, beroepen en hobby's.

Finance werd overweldigend bestempeld als 's werelds saaiste sector, waarbij financieel gerelateerde functies vier van de top vijf van "meest saaie" beroepen bezetten. De saaiste beroepen zijn volgens de studie data-analist, accountant en fiscalist; ook bankier staat in de top vijf. Goed nieuws: de beroepen die het saaiest worden gevonden zijn tegelijk wel de goedbetaalde banen.

Mensen zonder hobby's, zonder gevoel voor humor en zonder meningen zijn het meest saai. De saaiste hobby's zijn slapen, religieuze activiteiten, tv kijken, dieren spotten en wiskunde. Opmerkelijk: Saaie mensen worden volgens de respondenten als minder warm, maar ook als minder competent gezien. "Dat accountants saai zouden zijn had ik verwacht, maar ze zijn wel effectief en de perfecte persoon om je belastingaangifte goed te doen", aldus een (Nederlandse) co-auteur van het onderzoek.

Veel minder tuchtklachten in 2021

In 2021 werd er bij de Accountantskamer 84 keer geklaagd over een accountant, een forse daling ten opzichte van het jaar daarvoor, toen tegen 170 accountants een klacht werd ingediend.

Dat blijkt uit het jaarverslag over 2021 van de Accountantskamer, de tuchtrechter voor het accountantsberoep. Een opvallende trend was het grotere aantal klachten over 'onderzoeksopdrachten': een financieel of forensisch onderzoek uitmondend in een rapport van bevindingen.

De Accountantskamer heeft vorig jaar 121 zaken afgedaan. In 22 zaken werd de behandeling gestaakt, in 99 zaken deed de

tuchtrechter een uitspraak, waarvan acht in de voortgezette behandeling van eerder beoordeelde klachten over schending van de PE-verplichting. Klachten over accountants rondom de coronasteunmaatregelen zijn in het verslagjaar niet ingediend. Opvallend is dat achttien procent van de ingediende klachten in onderling overleg werd geregeld, waardoor klachten vaker op het laatste moment werden ingetrokken.

De gemiddelde doorlooptijd van een klacht steeg naar 254 dagen (2020: 211), onder meer door de coronapandemie, waardoor zittingen moesten worden uitgesteld omdat partijen of hun raadslieden ziek waren. Het jaarverslag is te vinden via accountantskamer.nl.

Expats

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde. Dit keer: Floris Schuring, partner bij KPMG International in Kyiv, Oekraïne.

‘Met dit scenario heb ik nooit rekening gehouden’

“Toen ik in 1999 voor KPMG naar Oekraïne ging, moesten we de accountantspraktijk echt opbouwen. Dat primitieve trok mij wel. In Tsjechië en Roemenië, waar KPMG ook kantoren had, was men al verder. Corporate governance stond hier nog in de kinderschoenen. In de samenleving was corruptie wijdverbreid, maar je proefde de wil om te veranderen. Als ondernemingen de transitie naar een meer integere bedrijfsvoering wilden maken, hielp KPMG ze daarbij. Inmiddels is die slag gemaakt. Oekraïne heeft een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Toen ik hier kwam, werden veel ceo-functies vervuld door expats. Nu heb je overwegend Oekraïners in leidinggevende functies. Ook de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht is sterk verbeterd.”

Dreigend

“Sinds 2014 werk ik voor KPMG International. In mijn functie houd ik mij bezig met *global quality and risk management*. Ik bezoek wereldwijd KPMG-kantoren, praat met senior partners en beoordeel of ze zich aan alle regels houden. Het is een mooie functie. Ik hou van reizen. De afgelopen twee jaar moest alles op afstand. Dat was niet ideaal, de *tone at the top* wil je voelen. Daarvoor moet je er echt heen. Voor mij kwam deze baan op het juiste moment. Ik werkte op dat moment al vijftien jaar in het land als auditpartner en had alles wel voorbij zien komen.

Voor mijn werk ben ik niet meer gebonden aan Oekraïne, maar ik woon er wel. Mijn vrouw is Oekraïens. Onze kinderen van zeventien, vijftien en acht jaar zijn hier geboren. Ze gaan in Kyiv naar een internationale school. Thuis spreken we Nederlands. Ik zit ook in de stichting van een Nederlandse school die lesgeeft aan kinderen van expats. Tot 12 februari woonden we in het centrum van Kyiv. Ik denk dat ons huis er nog staat, maar zeker weet ik het niet. Op die dag pakten we onze koffers en vertrokken naar Warschau. De situatie was al een tijdje dreigend. Het moment waarop ambassades hun personeel terughaalden gaf voor ons de doorslag. Ik beschouwde het vertrek toen nog als een voorzorgsmaatregel.”

Noodhulp

“Op dit moment wonen we al ruim een maand in Spanje, in een appartement via Airbnb. Mijn werk gaat gelukkig gewoon door. Ik ben net terug van een zakenreis. De kinderen krijgen online les van hun eigen docenten, die nu ook verspreid over de wereld zitten. Ik heb veel contact met collega's en vrienden. De meeste Oekraïense collega's zijn naar Lviv vertrokken, waar we een tweede kantoor hebben. Uit mijn eigen netwerk is iedereen nog veilig. Ik probeer niet vooruit te plannen. In het begin ben je heel onrustig, kijk je voortdurend met een knoop in je maag naar het nieuws. Inmiddels begint de situatie te wennen. Ik ben nu bezig met het opzetten van hulpprogramma's. Om snel te kunnen handelen, hebben we de doelstellingen van de Nederlandse school uitgebreid met het verstrekken van noodhulp. Dan heb je direct een rechtsvorm en een bankrekening waarmee je donaties kan ontvangen. We hebben al een aantal transporten geregeld met voedsel, medicijnen, dekens en communicatieapparatuur naar Oekraïne.

Met dit scenario heb ik nooit rekening gehouden. In de ruim twintig jaar dat ik in Oekraïne woon, heb ik twee revoluties meegemaakt, in 2004 en 2013, en een invasie van de Krim. Iedere keer herpakte het land zich. Niemand weet waar het naar toe gaat en of we uiteindelijk terug kunnen keren. Is er straks nog werk voor een accountant? Die vraag is lastig te beantwoorden. Na vier weken oorlog functioneert Oekraïne in zekere zin nog. Er gaan nog steeds mensen naar hun werk. Bedrijven willen toegang tot de kapitaalmarkt en hebben behoefte aan adviezen. Dat zal na de oorlog niet anders zijn. Voorwaarde is wel dat er een land overblijft. Wat er nu gebeurt, is niet rationeel. Rusland bereikt zijn doelen niet. Poetin vernietigt op deze manier niet alleen Oekraïne, maar ook zijn eigen land.”

Diversiteit kan ook binnen accountantskantoren beter

Driekwart van de raden van commissarissen van accountantsorganisaties heeft meer dan dertig procent vrouwen. Zeventig procent van de raden van bestuur van accountantskantoren telt echter nog geen enkele vrouw. En maar vijftien procent van de RvB's heeft meer dan dertig procent vrouwen.

In opdracht van de NBA onderzocht The Diversity Company de top twintig Nederlandse accountantskantoren op diversiteit. Tijdens de Woman Leadership Week van de NBA, begin maart, werden de eerste resultaten gepresenteerd. Daaruit bleek dat het met de diversiteit nog niet erg opschiet.

De onderzoekers bekeken de jaar- en transparantieverslagen (2019 en 2020) en keken daarbij zowel naar diversiteit van de werknemers, als naar het rapporteren daarover. Kleinere accountantsorganisaties melden minder over diversiteit in hun jaarverslagen. Tegelijk is het percentage vrouwen daar hoger dan bij grote accountantsorganisaties. Zo hadden middelgrote kantoren in 2020 46 procent vrouwelijke werknemers, tegen 41 procent bij de oob-kantoren.

Ook valt op dat hoger in de organisatie het percentage vrouwen snel daalt. Het aandeel vrouwelijke partners en directors bij oob-kantoren was in 2020 maar zeventien procent. Van de in totaal 36 bestuursleden in de top tien accountantskantoren zijn er zeven vrouw. Vier van deze tien kantoren hebben een raad van bestuur die alleen uit mannen bestaat. KPMG is het enige accountantskantoor in de top tien met een vrouwelijke ceo.

Beursfondsen

Beter kan het ook qua diversiteit bij beursfondsen aan de Amsterdamse beurs, meldt de Vereniging van Effectenbezitters (VEB) na een analyse. Daaruit bleek dat inmiddels zo'n 43 procent van de commissarissen bij AEX-fondsen vrouw is. Bij 21 voorgestelde nieuwe benoemingen is in tien gevallen gekozen voor een vrouw. Maar de raden van commissarissen worden op één na nog steeds voorgezeten door een man.

Volgens de VEB valt vooral op bestuursniveau nog veel te winnen. Minder dan een vijfde van de uitvoerend bestuurders van de 25 AEX-bedrijven is vrouw.

Bedrijfsuitjes mogen wat kosten na corona

Bedrijfsuitjes worden groter, duurder en talrijker. Die trend werd al zichtbaar tijdens de coronacrisis, in perioden waarin er minder maatregelen golden.

Waar eerst het budget gemiddeld genomen uitkwam op vijftig á zestig euro per persoon voor een bedrijfsuitje, wordt nu vaak het dubbele bedrag gehanteerd. Er lijkt een grotere behoefte te zijn aan gezelligheid door al het thuiswerken. De spanning op de arbeidsmarkt is ongekend groot en het binden van personeel via bedrijfsuitjes is een investering die zichzelf terugverdient, menen eventbureaus.

Bovendien vinden werkgevers het hoog tijd elkaar weer te ontmoeten. Na twee jaar thuiswerken zijn er veel medewerkers die hun collega's nog nooit in levenden lijve hebben ontmoet, maar alleen via een beeldscherm. Verwacht wordt dat de drukte na enige tijd ook weer zal afnemen.

Sommige soorten uitjes zijn sinds de pandemie wel minder populair. Zo worden *escaperooms* minder geboekt en hebben *outdoor* activiteiten de voorkeur. Daarbij gaat het regelmatig om spectaculaire zaken als driftten op een circuit, terreinrijden met een quad of stoere terreinwagens, *powerkiten* of *branding raften*. Ook tripjes naar het buitenland zijn populair bij bedrijven, aldus een eventorganisator tegenover het FD. "Een weekend wintersporten is niet meer alleen voorbehouden aan de advocatenkantoren van de Zuidas."

Lekker werken

Dingen die de werkdag leuker maken. Kijk voor meer info op Accountant.nl.

Fiets

Fraai staal

Met stalen frames van merken als Gazelle, Mercier, Gitane, Motobecane en Peugeot bouwt Fraai Staal nieuwe unieke fietsen. Uitgangspunt is zoveel mogelijk hoogwaardige onderdelen hergebruiken en zo bijdragen aan een circulaire economie. Prijzen vanaf zo'n € 250.

fraaistaal.nl

Auto

Hiero met die Niro

Kia is inmiddels het best verkochte merk in ons land. Onder meer dankzij de Niro, die ook populair is in de lease. Het nieuwe model oogt spannender dan de vorige en is er in hybride, plug in-hybride en geheel elektrisch. Prijs vanaf € 31.995.

kia.com

Klokje

18 holes om je pols

Horlogefabrikant TAG Heuer verwent de enthousiaste golfer met de Connected Golf Edition, een speciale versie van de Calibre E4-smartwatch. Hij kan zelfs een 3D-video maken van elke geslagen bal. Op naar die 18 holes dus! De prijs doet wel een beetje zeer: € 2.500.

tagheuer.com

Phone

Nooit meer leeg

De nieuwe OnePlus 10 Pro smartphone heeft een 6.7-inch scherm, een camera met Hasselblad-techniek, 8 of 12 GB RAM geheugen en keus uit 128 of 256 GB opslagruimte. Sterkste punt: Van leeg naar helemaal vol laden kost maar 32 minuten of draadloos drie kwartier. Prijs vanaf € 899.

oneplus.com

QWOATER: VEILIG, DEELBAAR EN OVERZICHTELIJK

CONTROLE OVER ALLE DOCUMENTEN VAN JE CLIËNTEN

Qwoater biedt dé oplossing voor accountants voor de opslag van alle cliëntdocumenten in een veilig, deelbaar en overzichtelijk cliëntdossier.

Het behouden van overzicht, structuur en de volledigheid van de documenten in het cliëntdossier wordt vaak gezien als een grote uitdaging. Juist in deze tijd waarbij steeds meer oplossingen vanuit de cloud ingezet worden en er naast e-mail allerlei andere digitale kanalen in gebruik zijn om documenten met cliënten uit te wisselen. Dan kun je eenvoudig het overzicht in de documenten van de cliënt kwijt te raken. Om deze documenten wirwar te ontrafelen biedt Qwoater een andere aanpak die specifiek gericht is op het cliëntdossiers binnen accountancykantoren en daaraan gerelateerde partijen.

ONTWIKKELING CLIËNDOSSIEROPLOSSING

Qwoater komt niet uit de lucht vallen. Al sinds 2016 werkt Qwoater hard aan de ontwikkeling van haar cliëntdossieroplossing voor de accountancy. Vanuit haar oprichters, Nessos en Van Spaendonck, is er vanaf de start veel kennis van de documentafhandeling in de accountancyprocessen aanwezig. Dat gecombineerd met vele jaren ervaring in het leveren van stabiele en veilige cloudoplossingen. Vanaf de start is Qwoater gericht geweest op het volledige cliëntdossier met alle voor de accountancy relevante subdossiers.

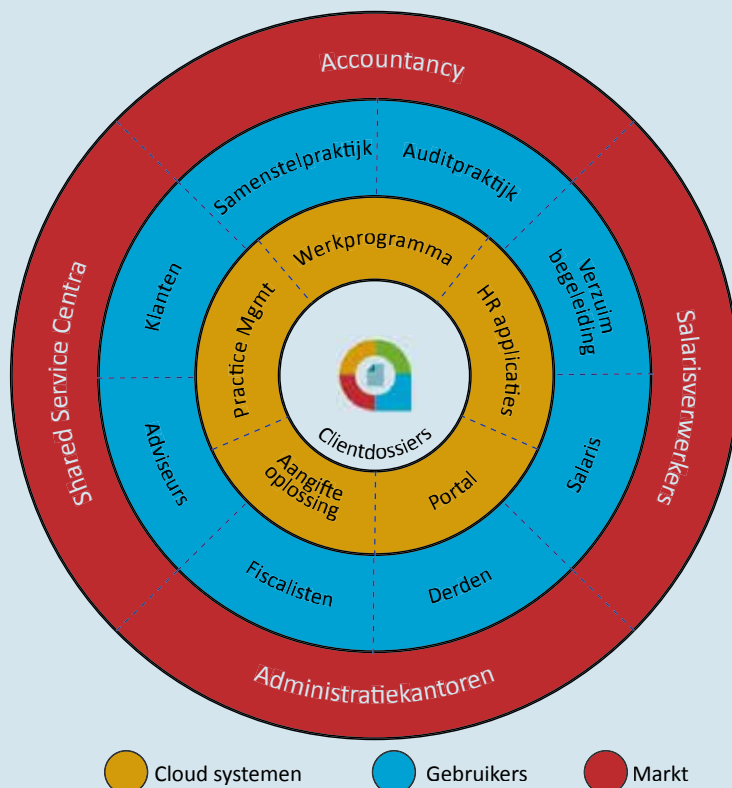
Daaronder de jaarrekening-, advies-, fiscale-, samenstel- en HR/salaris-dossiers. Binnen de HR/salarisdienstverlening neemt Qwoater ondertussen een significante plaats in en richt zij zich vanaf 2022 op breder gebruik bij alle afdelingen in accountantskantoren.

HET QWOATER-CONCEPT

Juiste en complete inzage in alle documenten en correspondentie met uw cliënt is en blijft een grote

uitdaging voor accountantskantoren. De oplossing hiervoor kan volgens Qwoater alleen bestaan uit een centraal cliëntdossier waar alle verschillende expertises in het kantoor gebruik van maken.

Daarnaast moeten niet alleen alle collega's en stakeholders toegang krijgen tot dezelfde documenten (als ze geautoriseerd zijn), maar moet hetzelfde dossier ook nog eens eenvoudig beschikbaar gesteld kunnen worden aan alle

Ernesto Lopez Vega
Directeur en medeoprichter Qwoater BV

cloudoplossingen die je als accountantskantoor gebruikt. Doordat Qwoater dit concept in de kern van haar oplossing gerealiseerd heeft, onderscheidt zij zich van vele andere oplossingen die in gebruik zijn voor de opslag van de cliëntdocumenten in de accountancy en daaraan gerelateerde branches.

VOORDELEN

Het Qwoater concept levert accountantskantoren duidelijke voordelen op:

Efficiëntere processen

Omdat alle betrokkenen vanuit hetzelfde cliëntdossier werken scheelt dat veel tijd. Het verwerken van bijvoorbeeld e-mails met bijlagen wordt hiermee verleden tijd. Ook is voor elke betrokkenen duidelijk welke documenten actueel zijn omdat iedereen met dezelfde brondocumenten werkt. Afstemming met collega's of secretariaat om de goede versie te vinden is verleden tijd.

Effectievere dienstverlening

Veel kantoren maken nog verschil tussen de applicatie voor het interne cliëntdossier en de applicatie voor het externe cliëntdossier met de documenten die een klant kan aanleveren of mag inzien (vaak via portaloplossingen). Bij gebruik van Qwoater hoef je dit verschil niet meer te maken. Dat zorgt dit voor meer effectiviteit. Het slepen met documenten tussen systemen is niet meer nodig.

Extra dienstverlening aan je klanten door een compleet klantbeeld

Omdat iedereen op kantoor toegang heeft tot hetzelfde cliëntdossier, is voor alle collega's (voor zover geautoriseerd) duidelijk welke dienstverlening aan een cliënt geleverd wordt en welke zaken er spelen. Dit zorgt voor synergie tussen de afdelingen op het kantoor en tot meer en betere dienstverlening aan de klanten.

VEILIGHEID, BETROUWBAARHEID EN PRIVACY

Gezien de gevoeligheid van de documenten die in Qwoater opgeslagen zijn, staat de veiligheid en betrouwbaarheid van de dienstverlening op nummer één. Qwoater laat zich jaarlijks auditen op basis van haar SOC 2-framework en de softwareleverancier heeft elk jaar het daarbij behorende SOC2 Type II-rapport verkregen. Sinds 2021 is zij ook in het bezit van een SOC 3-rapport. Verder laat Qwoater haar omgeving regelmatig PENTesten en hanteert zij hoge standaarden voor de opslag en beschikbaarheid van haar gegevens. Uiteraard voldoet Qwoater aan de AVG/GDPR-wetgeving en is de privacy gegarandeerd.

DOCUMENT FUNCTIES

Enkele voorbeelden van Qwoater-functies:

- Inzicht in dossiercompleteit
- Rechtsgeldig digitaal tekenen

QwoaterRAPPORTEN

QwoaterRAPPORTEN is een specifieke oplossing voor veilige en compliant distributie van (IT-) auditrapporten en accountancy-verklaringen. Met deze oplossing kunnen accountantskantoren aan hun cliënten eenvoudig een oplossing bieden voor het delen van rapporten met derden, zoals aanvragers van auditrapporten. Daarbij houd je als kantoor inzicht in de verspreidingskring van een rapport of verklaring.

- Eenduidige toegang tot (delen van het) cliëntdossier voor kantoor, cliënt, en andere betrokkenen.
- Uitgebreide autorisaties op basis van rol, klantgroepen en documenttypes.
- E-mailnotificaties bij inbreng documenten (door bijvoorbeeld cliënt)
- Automatische vernietigings-termijnen

QWOATER BV

Reitseplein 1, 5037 AA Tilburg
013-3031605
info@qwoater.nl

Uitspraak klant
Henk ten Hove werkzaam bij
Accountantskantoor 216

Functie: Senior adviseur/ vestigingsleider

“Zoeken in de documenten van verschillende klanten is door het gebruik van Qwoater een eenvoudige en efficiënte handeling geworden. Hierdoor hebben we onze adviesvaardigheid kunnen verbeteren.”

Op 22 oktober 2021 legde Marco Stapelbroek (29, internal auditor bij Grolsch) de beroepseed af. "Ik had het gevoel een unieke beroepsorganisatie binnen te treden."

Proost!

Wanneer besloot je om accountant te worden?

"Op de ondernemersschool maakte ik kennis met boekhouden, dat ging me erg goed af. Vervolgens zocht ik naar een beroep waarbij ik ondernemerschap en het boekhouden met elkaar kon combineren. Een leraar attendeerde mij toen op accountancy. Vanaf dat moment wilde ik accountant worden. Het beroep gaf mij de kans kennis te nemen van diverse ondernemingen, hun ontwikkelingen en de (financiële) verantwoording daarvan. Je geeft een kritische blik op het geschetste beeld en kijkt naar kansen om een organisatie te helpen verder te verbeteren."

Hoe was het om de beroepseed af te leggen?

"Het was een bijzondere ervaring. Ik had het gevoel een unieke beroepsorganisatie binnen te treden. Daarnaast

was het een mooie afsluiter van een lang en leerzaam opleidingstraject."

Wat maakt het bijzonder om bij Grolsch te werken?

"Ik begon mijn carrière bij KPMG en maakte afgelopen jaar de keuze om verder te gaan bij Grolsch als internal auditor. Samen met een andere registeraccountant ben ik verantwoordelijk voor de diverse audit- en adviesprojecten binnen Grolsch.

Vanaf mijn tienerjaren was Grolsch altijd het biermerk van het Oosten. Dat ik nu voor het merk uit mijn jeugd mag werken, maakt het extra bijzonder. Daarnaast ben ik in mijn huidige functie betrokken bij de meest recente ontwikkelingen en kan ik een bijdrage leveren aan actuele onderwerpen, zoals het klimaat en duurzaamheid."

Zijn er thema's waarvoor je je bijzonder interesseert?

"Tijdens mijn carrière streefde ik ernaar zoveel mogelijk ervaring op te doen bij allerlei soorten organisaties. De afgelopen periode gaat mijn interesse uit naar data-analyse en klimaatverantwoording. Het lijkt mij erg interessant mijzelf hierin verder te ontwikkelen."

Wat zie je jezelf over tien jaar doen?

"Dat vind ik lastig te beantwoorden. Ik vond het ondernemerschap altijd interessant, dat was ook één van de redenen dat ik de accountancy inging. Wie weet word ik in de toekomst zelf ondernemer. Aan de andere kant sluit ik de accountancy en gerelateerde functies nooit uit."

In de coronaperiode nam de NBA online bij nieuwe collega's de beroepseed af. Vanaf april kunnen bij de NBA weer live-bijeenkomsten plaatsvinden.

Op 8 april 2022 legden 17 geslaagden de eed af:

Bobbie Beijerink, Cristina Curie, Sabra Dadou, Fleur Gommers, Huub Hannen, Sander op 't Hof, Dide Hoogveld, Jaap Ingenbleek, Frank Klaver, Bernard Lintel, Ruud Loots, Willeke Oosterkamp, Esther Swanenberg, Joanne Tabak, Manti Tewarie, Yvonne Veenstra en Marloes Vos.

Op 1 april 2022 legden 16 geslaagden de eed af:

Kim Deelstra, Jurjen Eikenaar, Remco van Es, Renske Evers, Reinout ter Heide, Michel van het Hof, Tineke de Jong, Sven Kolder, Waqas Mir, Jarno Nijborg, Alexander Pors, Pascal Prijs, Jordy Rossen, Youri Swagerman, Niek van der Tol en Bram van Wijk.

Op 18 februari 2022 legden 20 geslaagden de eed af:

Douwe Boersma, Job Claassen, Remy Dalmulder, Marco de Haan, Freek Hagen, Heleanne Hazewindus, Jorick Hofstra, Jorn van de Laar, Lucas Offermans, Thomas Oosterloo, Robert Overvest, Jeroen Pouw, Lars Romeijn, Wesley Schiedon, Corné Schipper, Jasper van Schuppen, Ashna Sewdien, Nicky Terburg, Caroline Tjhuis-Ganzeboom en Roos van der Vliet.

Op 29 maart 2022 legde Laura van der Vlag de eed af.

Op 11 februari 2022 legden 23 geslaagden de eed af:

Jan Willem Baas, Harm van Beek, Jarde van Blanken, Ralf Bosters, Geert van Boxel, Jack van Boxel, Xandra Broek, George van de Burgt, Jill van Es, Jelle Heikoop, Garmt Jongbloed, Kevin Kleinman, Tim Koelewijn, Rolf Kolenbrander, Jolien Koopman, Iliass Mesaoudi, Robin Oldenboom, Nelian Overbeeke, Jochem Schoenmakers, Rick Sier, Sietse van der Star, Harm Thielen en Brian de Wit.

Stella, adviseur Financiën en Bedrijfsvoering bij BMC

'MET MIJN WERK DRAAG IK BIJ AAN MAATSCHAPPELIJKE IMPACT.'

Stella werkt nu een aantal maanden als financieel adviseur bij BMC. 'Ik kan mijn werk makkelijk loslaten als ik thuis ben en dat zorgt voor veel rust. BMC geeft mij de ruimte en de tijd om kwaliteit te kunnen leveren bij mijn opdrachtgevers.'

Naast het werken bij BMC is Stella ook actief in het bedrijf van haar familie. 'Deze werkzaamheden waren lastig te combineren met mijn vorige werk, maar bij BMC is dat geen probleem. Het part-time werken wordt volledig geaccepteerd.'

INDIVIDU OP ÉÉN

Volgens Stella is er een goede verhouding tussen privé en werk bij BMC. 'Je mag overuren maken, maar dit wordt niet toegejuicht en zeker niet van je verwacht. De 25 uur die ik op papier moet werken, zijn ook echt 25 uur. Hierbij wordt ook rekening gehouden met je

wensen. Hierdoor ontstaat een werkwijze die voor beide partijen het beste is. Ik leer ook veel van mijn werk binnen ons familiebedrijf dat ik weer kan toepassen bij BMC. Je blijven ontwikkelen wordt gestimuleerd.'

MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

Stella werkt voor BMC in het publieke domein en maakt daarmee impact. 'De nadruk ligt niet op geld of een bepaalde materialiteit, maar echt op kwaliteit. Het is publiek geld waarmee je werkt en daarmee heb je een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het geeft

een bepaald inlevingsvermogen wat je aan het doen bent. Ik heb dagelijks te maken met procedures voor de aanleg van onder andere bruggen, wegen, speeltuinen en sportvelden. BMC probeert ervoor te zorgen dat je opdrachten krijgt in je eigen omgeving en dat zorgt ervoor dat je veel zaken waaraan je werkt herkent. Het is mooi om een kijkje achter de schermen te krijgen in je eigen omgeving. Bijvoorbeeld over wat er allemaal aan voorafgaat voordat er een sportveld ligt.'

RUST

Spijt heeft Stella zeker niet van haar overstap naar BMC. 'Ik kan mijn werk makkelijk loslaten als ik thuis ben en dat zorgt voor veel rust. BMC geeft mij de ruimte en de tijd om kwaliteit te kunnen leveren bij mijn opdrachten'.

Ook werken voor BMC?
Bekijk onze website voor de mogelijkheden:
www.bmc.nl/accountant

BMC
YACHT GROUP

Een aansprekend dilemma, zoals eerder aan NBA-leden voorgelegd via de DilemmApp. De DilemmApp (blauw icoontje) is beschikbaar in de appstores voor Android en Apple. Verificatiecode voor inloggen: Accountant. Meer dilemma's via nba.nl.

DILEMMA:

GROENE WASJES, FOUTE WASJES?

Een accountant werkt bij een bedrijf dat *high-end* bedlinnen produceert. Duurzaamheid en *fair fashion* maakt een groot deel uit van het beleid en de *branding*. Recent werd in de media bericht dat een groothandel stelselmatig regulier katoen als biologisch katoen verkocht. Dit is een van de belangrijkste toeleveranciers. Het bedrijf waar de accountant voor werkt claimt alleen duurzaam katoen te verkopen en zo wordt dit bedlinnen nog steeds verkocht.

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) heeft recent nog een uitvraag gedaan over de hoeveelheid biologisch katoen in onze producten. Er zijn toen uitspraken gedaan - te goeder trouw - die achteraf totaal onterecht blijken te zijn. Hiermee is er een risico op boetes van de ACM ontstaan. In de wetenschap dat de toeleverancier geen duurzaam katoen heeft geleverd, heeft de accountant met de algemeen directeur gesproken. Maar die wil geen slapende honden wakker maken en vasthouden aan de claim dat alleen duurzaam bio katoen wordt verkocht.

1 Ik zou toch aandringen bij de algemeen directeur dat het verstandig lijkt om bij de ACM te melden dat de situatie veranderd is.

2 Op het moment van het toetsen van onze duurzaamheidsclaims aan de vuistregels voor betrouwbare duurzaamheidsclaims van de ACM had ik die informatie niet. Dus ik zou meegaan met de algemeen directeur.

3 Ik zou adviseren om de producten om te dopen tot 'gemaakt van natuurlijk katoen'. Op die manier klinkt het voor de klant nog steeds als een duurzaam product.

4 Ik zou iets anders doen, namelijk...

Reacties

De overgrote meerderheid (tachtig procent) van de deelnemers aan dit dilemma kiest voor optie 1: aandringen om zelf bij de toezichthouder te melden. Vier procent kiest voor optie 2 en doet liever of de neus bloedt. Acht procent gaat voor 'marketing-optie' 3: voortaan spreken over 'natuurlijk katoen'.

Zeven procent heeft andere suggesties. Zoals van de algemeen directeur willen horen waarom die eigenlijk geen slapende honden wakker wil maken. "Een goede afgewogen discussie is een

voorwaarde voordat stappen kunnen worden gezet."

Ook wordt gesuggereerd om, in overleg met de ACM, de consument te informeren dat een toeleverancier wellicht onjuist katoen heeft geleverd, maar dat het niet duurzaam is om dit te vernietigen en daarom toch wordt verkocht (eventueel met korting). Daarnaast in gesprek gaan met de toeleverancier en die aansprakelijk stellen voor de schade; financieel en immaterieel.

Een andere deelnemer adviseert eerst zorgvuldig onderzoek van de juridische positie, zowel naar klanten toe als ten aanzien van de leverancier, plus mogelijke aansprakelijkheid. Ook moeten de commerciële consequenties in beeld worden gebracht en alternatieve leveranciers worden bekeken. Na zulke voorbereiding is het tijd om op eigen initiatief de kwestie te melden bij de ACM. "Transparantie is uiteindelijk altijd beter, de geloofwaardigheid blijft overeind en dus ook het verdienmodel."

Heeft u zelf een werkgerelateerd dilemma dat u graag (anoniem) wilt voorleggen aan anderen? Deel het via de DilemmApp en kijk hoe uw beroepsgenoten handelen.

Serviceorganisaties zijn kind aan huis bij accountantskantoren. Ze helpen met praktische zaken als handboeken en modellen, informeren over wet- en regelgeving en adviseren over vakinhoudelijke vraagstukken. Maar steeds meer fungeren ze als ijsbrekers, die accountants door alsmear complexere regelgeving loodsen. Gestaag verschuift de rol van hulpverlener naar consultant.

TEKST HENK VLAMING BEELD SHUTTERSTOCK

De adviseurs van de accountant

‘Als een accountant een vraag bij ons neerlegt is hij kwetsbaar.’

Begin dit jaar bundelden serviceorganisaties Novak en Extendum hun krachten. “Door deze samenwerking kunnen we onze leden meer bieden”, zo motiveert directeur Guus Ham van Novak de samenwerking. “Alle serviceorganisaties ondersteunen accountantskantoren, maar elk op een andere manier. De een legt zich meer toe op IT, een ander op financiering en de derde is gespecialiseerd in fusies en overnames. Geen enkele serviceorganisatie biedt alles, iedereen laat wel iets liggen. Het bundelen van krachten is efficiënter, zo voorkom je dat elke serviceorganisatie het wiel uitvindt dat ergens anders al aan het rollen is.”

Het lijkt een voorzichtige aanzet tot schaalvergroting bij de serviceorganisaties, die al tientallen jaren kind aan huis zijn bij vooral mkb-

kantoren. Maar een fusie is nog ver weg, zelfs voor de prille samenwerkingspartners Novak en Extendum. “De afspraak is dat we gaan samenwerken, daarna zien we wel hoe het gaat”, reageert Ralph Vaessen van Extendum. “Ik doe zelf fusies en overnames voor klanten, daar zie ik dat partijen veel te snel op een deal afsteveneren, terwijl die niet altijd tot de gewenste situatie leidt. Gaat het niet goed, dan zit je aan elkaar vast.”

Buiten deze twee kantoren is de animo voor eenwording vrijwel nihil. “Ik heb daar geen enkele behoefte aan”, zegt John Weerdenburg, mede-oprichter van Auxilium Adviesgroep. “De aanleiding daarvoor zie ik niet.”

Pragmatisch

Samenwerkingsverbanden die er wel degelijk zijn, hebben vooral een

pragmatisch karakter. Zo richtten Auxilium en Fiscoount tien jaar geleden samen het Kwaliteitscentrum Accountancy Nederland (KAN) op, bedoeld om wederzijdse klanten te faciliteren bij horizontaal toezicht. Het is een formele samenwerking die stamt uit de tijd dat de Belastingdienst convenanten afsloot met koepelorganisaties over horizontaal toezicht. “De fiscus wilde met zo min mogelijk koepels convenanten afsluiten, daarom hebben we samen met Fiscoount het KAN opgericht”, zegt Weerdenburg.

Door de jaren heen is er weinig veranderd bij serviceorganisaties, behalve de gestage uitbreiding van het dienstenpakket. Ze bieden accountantskantoren bijna alles wat nodig is voor de bedrijfsvoering, van opleidingen, vaktechnische tools en

fiscale ondersteuning tot hr-support, reviews en opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen (okb's). Kantoren kunnen er ook shoppen voor de wat 'hardere' producten zoals aansprakelijkheidsverzekeringen, software en brochures. Binding gebeurt via een lidmaatschap dat recht geeft op faciliteiten als nieuwsbrieven, modellen, toegang tot een kennisbank en een helpdesk.

Zo hoeven accountantskantoren niet zelf te investeren in allerlei diensten. Het biedt ze vooral rust, legt Weerdenburg uit. "De belangrijkste reden om aan te kloppen bij een serviceorganisatie is de waarneming die een kantoor moet hebben. Die kun je ook organiseren met de collega-accountant van verderop, maar de vraag is of die werkelijk beschikbaar is als het nodig is. Wij hebben er zes accountants voor en 180 waarnemingsovereenkomsten, waardoor wij wel kunnen waarnemen als erom wordt gevraagd."

Ondanks alle goede service sluiten lang niet alle accountantskantoren zich aan, soms uit schroom. "Als een accountant een vraag bij ons neerlegt is hij kwetsbaar", vervolgt Weerdenburg. "Hij moet toegeven dat hij niet het antwoord heeft op een probleem. Het is belangrijk dat we reageren met begrip, tact en geduld."

Regelgeving

Kantoren die aankloppen bij serviceorganisaties doen dat vaak vanwege de regelgeving voor accountants. "Er zijn zoveel regels dat het lastig is voor accountantskantoren om ze allemaal bij te houden", zegt Vaessen. "Ze moeten alles weten over accountancy, terwijl de meesten er ook een fiscale praktijk op nahouden waarvoor ze geacht worden de regels te kennen. Dan zijn er de juridische kwesties en hr-vraagstukken die voortkomen uit de adviesrol van de accountant. Komt er nieuwe regelgeving, zoals over privacy en fraude, dan heeft een accountant die niet meteen in de vingers. Ze kunnen niet alsmaar leren en nog werken ook. Dan is het prettig

'Aangesloten kantoren laten we vrij om te kiezen waar ze hun ondersteuning willen halen.'

als een serviceorganisatie voor ze bijhoudt wat er nieuw is en praktische handvatten aanreikt om aan de regels te kunnen voldoen."

Serviceorganisaties hebben weinig reden om te morrelen aan hun werkwijzen. Ze opereren op een stabiele markt waar de vraag eerder toedaneemt. "Het is zeker geen vechtmarkt", zegt Erik Maassen, directeur van Full Finance. "De verandering is dat accountantskantoren meer aandacht hebben voor beroepsaansprakelijkheid en kwaliteitsontwikkeling, waardoor ze meer zijn geneigd gecompliceerde vraagstukken met ons te delen. Dat zien we bij onze ondersteuning bij compliance, reviews en okb's. Zolang de wet- en regelgeving in beweging blijft en je de ontwikkelingen goed bijhoudt, blijf je als serviceorganisatie van toegevoegde waarde."

De meeste aandacht van serviceorganisaties gaat uit naar het op peil houden van een brede dienstverlening, die meebeweegt met de agenda van de accountancy. Zo introduceerde Fiscount onlangs het online Kantoren-

plein; een digitale omgeving voor accountants-, administratie- en belastingadvieskantoren die een kantoor willen overnemen of die zichzelf in de etalage willen zetten. Het in de lucht houden van een breed dienstenpakket vraagt echter flinke investeringen van serviceorganisaties, die op gespannen voet staan met groei. "Vroeger wilden we groeien, want ongeveer de helft van de accountantskantoren werkte nog niet met een serviceorganisatie", zegt Vaessen. "Maar je wint ze niet makkelijk voor je en acquisitie is kostbaar."

Zagen aan stoelpoten

Ondanks de rust in de servicemarkt wordt er gezaagd aan de stoelpoten van de serviceorganisaties. De grote vraag naar ondersteuning trekt allerlei dienstverleners aan. "Het is een miljoenenmarkt waar ook partijen als de PE-academy en tal van éénpitters diensten aanbieden aan accountantskantoren", zegt Guus Ham. Ook netwerken van accountantskantoren ontwikkelen eigen dienstverlening voor de achterban. "Aangesloten kantoren laten we vrij om te kiezen waar ze hun ondersteuning willen halen", zegt Vanessa Hadinegoro van ETL. "Maar het is onze ambitie om dit zelf te gaan aanbieden. We hebben al mensen die vragen over vaktechniek en compliance behandelen, daar maken onze aangesloten kantoren in toenemende mate gebruik van. Wij gaan ervoor zorgen dat onze ondersteuning goedkoper is dan die van een serviceorganisatie." →

SERVICEORGANISATIES GEDIJEN BIJ REGELGEVING EN TOEZICHT

Serviceorganisaties die accountantskantoren bedienen bestaan meer dan dertig jaar. Hun oprichting loopt parallel aan de invoering van nieuwe wet- en regelgeving voor de accountancy. Fiscount, SRA en Novak werden opgericht in 1989; een jaar na de installatie van de Commissie Geelhoed, die wetgeving over de accountancy voorbereide vanuit Europese regelgeving.

Extendum zag het levenslicht in 1993, toen de Wet op de Registeraccountants en de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten werden gewijzigd. In 2006, toen de Wta (Wet toezicht accountantsberoep) werd ingevoerd, werden Auxilium Adviesgroep en Kriton opgericht. V&A en Het Compliancekantoor werden opgericht in 2010; het jaar waarin de AFM ernstige tekortkomingen constateerde in de controlekwaliteit van de big four en twee jaar nadat het vergunningstelsel voor wettelijke controles werd ingevoerd.

DE SERVICE VAN DE NBA

Is de NBA behalve collectieve belangenbehartiger en publiekrechtelijke organisatie ook een serviceorganisatie?

Zeker accountants in de mkb-praktijk "hebben behoefte aan een beroepsorganisatie die antwoorden biedt op praktische vragen, die hulpmiddelen aanreikt om het dagelijks werk effectief te kunnen doen en die opkomt voor hun belangen", schreef NBA-voorzitter Kris Douma recent. De publiekrechtelijke status van de NBA legt beperkingen op, maar de NBA biedt wel praktische ondersteuning via de helpdesk en het crisisprogramma NBA Helpt. Ook geeft de NBA publicaties uit als de mkb-bundel en een handboek voor de samenstellpraktijk. Vanuit de Commissie MKB wordt gewerkt aan digitale tools als COMPact, bedoeld om leden tijdig te informeren over wet- en regelgeving. Ook is recent een nieuw Onderzoekscentrum MKB opgestart en wordt campagne gevoerd voor de mkb-praktijk. Het bestuur van de NBA wil de servicerol van de beroepsorganisatie ondertussen opnieuw bezien.

De grootste veranderingen vinden echter plaats aan de bovenkant van de servicemarkt. Daar is de vraag naar ondersteuning fors toegenomen. Ook bij de controlekantoren heeft de alsmaar complexere regelgeving de vraag naar ondersteuning aangewakkerd. "Toen ik vertrok bij Deloitte wilde ik als accountant actief blijven", vertelt Pieter Mansvelder, een van de oprichters van Kriton. "We wilden een eigen accountantskantoor beginnen, maar we kregen veel vragen van accountantskantoren om ondersteuning, vooral bij de vormgeving van de wettelijke controlepraktijk. Dat was rond de invoering van de Wta. Toen hebben we besloten om ons hier verder op te richten."

De serviceorganisaties op dit niveau zijn pas later opgericht, vanaf 2006 toen de Wta werd ingevoerd. Zij werken voor grotere accountantskantoren met een controlepraktijk. "Want die hebben steeds vaker behoefte aan een blik van buiten", zegt Mansvelder. "Het werk neemt toe, er zijn minder mensen beschikbaar, de omstandigheden zijn lastig. Dan is het des te belangrijker om met meer afstand naar de materie te kijken."

Kwaliteit als speerpunt

Accountantskantoren met een controlepraktijk willen advies en

training op maat voor kwaliteitsbeheersing, *compliance*, *reviews* en okb's. "Kwaliteit als speerpunt is niet meer weg te denken sinds de invoering van het vergunningstelsel voor wettelijke controles", zegt Niels van Nieuw Amerongen van V&A, tevens hoogleraar MKB Accountancy aan Nyenrode Business Universiteit. "Sindsdien is deze sector in beweging gebleven. De Werkgroep Toekomst Accountantsberoep kwam met 53 maatregelen, gericht op het publiek belang. Controlestandaarden worden herhaaldelijk herzien, ook internationaal, zoals de recent herziene standaarden 540 over schattingen en 315 over risico-inschattingen." "Nu zijn er de kwartiermakers, ontwikkelingen als die rond data-technologie hebben impact op het vak en de recente wijziging naar het meer directe toezicht van de AFM op niet-oob-vergunninghouders laat zich voelen. Controlerend accountants moeten op alle vlakken mee in het stramien."

Ook mkb-bedrijven shoppen volgens Van Nieuw Amerongen steeds vaker bij de serviceorganisaties uit het hogere segment. "De introductie van NVKS heeft eraan bijgedragen dat samenstellpraktijken hun okb's op eenzelfde wijze zijn gaan structureren als bij controleopdrachten. Hierdoor

worden meer dan voorheen inspecties en okb's van samensteldossiers ook uitbesteed aan serviceorganisaties als V&A." De ondersteuning op dit niveau gaat minder over kennis en meer over houding, gedrag en vaardigheden. "Accountants zijn zich steeds meer bewust van wat de maatschappij van hen verwacht", zegt Mansvelder. "Het gaat erom wat je als accountant waarneemt bij je klant en bij de omgeving waarin die opereert of je de gevolgen ervan begrijpt, aantoot en uitlegt."

Grijze golf

Ondanks de bloei van de serviceorganisaties zijn er zorgen of ze hun dienstverlening overeind kunnen houden. De demografische data wijzen op een naderende *braindrain* in de accountancy die ook de serviceorganisaties raakt. "Het aantal accountants neemt nog toe, maar er komt een grijze golf aan", waarschuwt Vaessen. "Er zijn veel accountants op leeftijd, als die uitstromen volgt een krimp in de hele sector." Nu al hebben de servicekantoren de grootste moeite om personeel aan te trekken. Sommigen hebben een klantenstop ingevoerd omdat er meer werk is dan ze aan kunnen. Daarnaast proberen ze een deel van hun diensten te automatiseren. Auxilium bijvoorbeeld is volop bezig met het automatiseren van de helpdesk. "Zonder onze persoonlijke relaties met de kantoren te verliezen", voegt John Weerdenburg daar aan toe.

Guus Ham ziet de ontwikkelingen aan met gemengde gevoelens. "Het is jammer dat er nu zoveel partijen zijn die hetzelfde aanbieden, terwijl er behoefte is aan bundeling van expertise, gezien de uitdagingen waarvoor accountants staan. Ik vraag me wel eens af of serviceorganisaties in staat blijven om accountantskantoren te adviseren, als de regels nog complexer worden. Misschien moeten we ons afvragen of de regelgeving niet anders moet. Het geeft te denken als die alleen toepasbaar is als ze eerst moet worden vertaald door derde partijen." ←

'Accountants zijn zich steeds meer bewust van wat de maatschappij van hen verwacht.'

SAMSUNG

Ga voor een upgrade van je productiviteit

Afbeelding gesimuleerd voor illustratieve doeleinden. 5G-services zijn enkel beschikbaar op locaties met een 5G-netwerk in landen die 5G ondersteunen.

Galaxy S22 Ultra Enterprise Edition

Voila. Uw SBR-deponering met Speedbooks®

Dat u met Speedbooks® binnen 5 minuten uw jaarrekening kunt opstellen, weet u inmiddels wel. Maar ook de deponering van uw jaarstukken bij de Kamer van Koophandel is een eitje. De rapportagesoftware van Speedbooks® zet uw beschikbare data razendsnel om in het verplichte digitale SBR-formaat. De beveiligde directe koppeling deponert vervolgens – na een snelle controle – automatisch alle stukken bij de KvK. Zo houdt u tijd over voor zaken die er misschien wel meer toe doen: uw klanten. Weten hoe het werkt? Op donderdag 19 mei is er weer een gratis online masterclass over het opstellen van uw jaarrekening met het werkdossier. Aanmelden kan via de QR-code. Speedbooks® is er voor accountants- en administratiekantoren. Online al vanaf € 1,- per administratie. Abonneer nu.

#KLOOIENMETCOMPUTERS

ARNOUT VAN KEMPEN OVER ROMMELEN IN EEN DIGITALE WERELD

Ooit stond Apple mede aan de wieg van de revolutie in Silicon Valley. Het was de beweging die uiteindelijk zou uitmonden in de Apple II, de TRS-80, de BBC, de ZX-81 en iets later de Commodore 64 en de ZX Spectrum. De variatie in systemen was werkelijk fenomenaal, maar al snel ontstonden wel een paar dominante processors. De 6502, bekend van de Commodore 64, maar vooral de Z80, waren in de meeste van al die verschillende systemen terug te vinden. De Z80 was een soort zijstapje van de lijn die zou uitmonden in de 80x86 die, samen met varianten van andere merken, vrijwel iedere moderne pc aan de gang houdt. Dat begon met de 8086 en 8088; processors die niet meer een 8-bits basis hadden, maar 16-bits. Hoewel de breedte van de interne verwerking van 16, via 32 uiteindelijk naar 64-bits ging, bleef de basisstructuur van al die processors toch redelijk vergelijkbaar. Wie 8086-assembler kan programmeren, komt ook prima uit de voeten met een 80286, 80386, 80486, Pentium et cetera.

Apple volgde een grilliger pad. Niet alleen kwamen de Apple II-lijn en de Apple Macintosh-lijn recht tegenover elkaar te staan, met nog wat onverkwikkelijkheden rond vertrek en terugkeer van Steve Jobs. Het uiteindelijk winnende platform, de Macintosh, bleek met enig gemak van processor te kunnen wisselen. In 1994 wisselde Apple de Motorola

680x0-architectuur (CISC) in voor de PowerPC-processor van onder andere IBM. PowerPC was, ondanks de naam, geen pc en niet eens een processor voor de pc, maar een RISC-processor die door Apple werd gebruikt in haar strijd om de markt waar de pc dominant was en bleef. Overigens kon op PowerPC een Windows-omgeving worden geëmuleerd, voor wie echt niet zonder kon.

In 2005 kondigde Apple een tamelijk revolutionaire stap aan: de PowerPC-architectuur zou worden verlaten en de Mac zou terugkeren naar een CISC-architectuur en wel Intels 80x86. De Macs met een 80x86 waren hardware-matig zo vergelijkbaar met een pc dat ze zonder emulator (in *Bootcamp*) Windows konden draaien. Voor de iPhone en de iPad bleef Apple bij de RISC-architectuur, gebaseerd op de architectuur van ARM, ooit bekend van de 8-bits BBC Micro. De ontwikkeling van deze processors, die inmiddels bekend staan als 'Apple Silicon' of 'Apple SoC' (System on a Chip) ging zo hard dat ze in prestaties Intel begonnen voorbij te streven. In 2020 besloot Apple opnieuw de Mac op een nieuwe architectuur te baseren: de Apple SoC die we al kenden uit de iPhone. Met de terugkeer naar RISC is de mogelijkheid Windows te emuleren weer wat achter de horizon verdwenen, maar de integratie van de Apple ecosfeer is sterk toegenomen. Wie over zowel

een M1-Mac als een M1-iPad Pro beschikt zal zich wel eens afvragen wanneer beide systemen volledig in elkaar over gaan.

Sinds de laatste update van iPadOS en MacOS hebben begrippen als Continuity, SideCar en Universal Control en natuurlijk de mogelijkheid van iOS-apps op de Mac en integratie via iCloud voor enorme stappen richting integratie mogelijk gemaakt. Maar er blijft één punt waar met name iPad Pro-gebruikers dringend op wachten: integratie van de GUI's. Het is prachtig om een document vanaf je Mac met een enkele muisbeweging naar je iPad te kunnen slepen. Maar wat Apple moet oplossen om het feest compleet te maken is het toestaan van verschillende windows op de iPad Pro en het toestaan van *touch*-bediening op de Mac.

Het zou mooi zijn als we dit jaar, na twee jaar coronamaatregelen, weer eens een nokvolle zaal met enthousiaste *developers* tijdens WWDC kunnen zien juichen bij de aankondiging: "One More Thing, we are fully integrating MacOS and iPadOS."

Een mens mag dromen, toch? ←

Automatiseer je backoffice met Alure Online

Met Alure Online automatiseer je als accountant of boekhouder eenvoudig en betaalbaar de backoffice van je kantoor. Van CRM, tijdregistratie en facturering tot documentmanagement, planning en boekhouding. Perfect afgestemd op financiële toepassingen.

Alure Online biedt overzicht en control en is uitstekend geschikt voor grote én kleine accountants-, administratie- en fiscaal advieskantoren.

Nieuw: Alure Online koppelt nu ook met Twinfield Samenwerken!

***Twinfield.nl/practice-
management***

of scan de QR-code

BECIJFERD: OMZET ACCOUNTANTSSECTOR

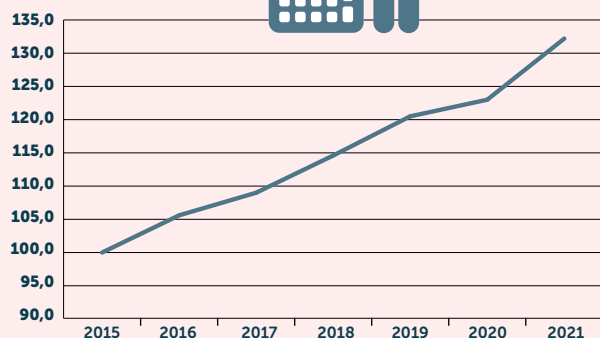
De omzet in administratieve dienstverlening (accountancy, belastingadvisering en administratie) steeg in 2021 met 7,4 procent ten opzichte van een jaar eerder. Dat blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Vergeleken met pre-coronajaar 2019 lag de omzet 9,7 procent hoger.

ING verwacht dat de branche in 2022 weer volumegroei laat zien, na een lichte dip in 2020. De tarieven stijgen in 2022 naar verwachting opnieuw met minimaal twee procent, onder meer door hogere personeelskosten en strengere wet- en regelgeving. De invloed van 'Oekraïne' is nog niet duidelijk.

Omzet accountancy, administratie e.d.

indexcijfers omzet (2015=

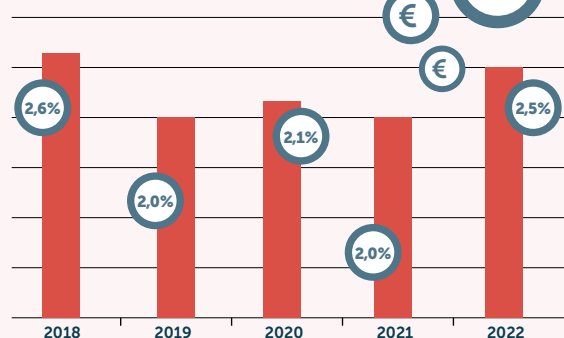
100)

Bron: CBS

Ontwikkeling gerealiseerde tarieven accountants

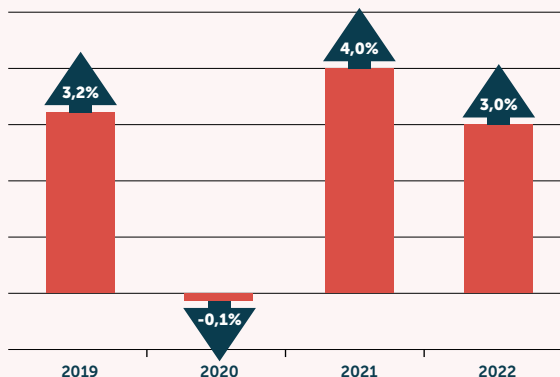
jaar-op-jaar

Bron: CBS, ramingen 2021 en 2022 ING Research

Volumegroei accountancy

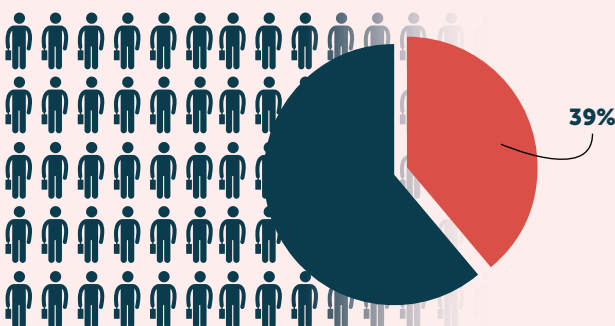
ten opzichte van het jaar daarvoor

Bron: CBS, ramingen 2021 en 2022 ING Research

Percentage accountantskantoren met personeelstekort

vierde kwartaal 2021

Bron: CBS, ING Research

Ervaar nu de superkracht van M1. Zonder risico.

Met **Buy & Try** krijg je tot 30 dagen de tijd om zonder risico de nieuwe **M1** Apple-devices te testen. Als wij je niet kunnen overtuigen van de voordelen van het product, kun je dit retourneren en krijg je de volledige aanschafprijs terug.

Kom direct met ons in contact!
038 - 425 40 60 | zakelijk@xando.nl

BerekenBenefits

Scan de QR-code
voor meer informatie
en een gratis demo

Financiële Analyse Pensioenakkoord Maak de analyse zelf voor uw cliënt

Het Pensioenakkoord is veelomvattend en complex. De kans bestaat dat werkgevers geen beslissingen nemen en zaken op het laatste moment laten aankomen. Dit is uiterst risicovol en verhoudt zich niet tot de zorgplicht van de accountant.

Met de Financiële Analyse Pensioenakkoord genereert u een financiële, bedrijfs-specifieke projectie op basis van tien scenario's. Vijf scenario's met een vlakke premie voor alle werknemers en vijf scenario's waarin de vlakke premie alleen van toepassing wordt op nieuwe werknemers.

Het 18 pagina's tellende rapport geeft een schat aan informatie en inzicht. Hierdoor kunt u het gesprek aan gaan en komt uw cliënt in beweging.

ADVERTEREN DOET BEGEREN

1971: Met de 'fakturiste' op schoot

TEKST LUC QUADACKERS

"In mijn bedrijf geen computer! We horen 't bijna dagelijks. En heus niet alleen van directeuren met beeldschone fakturistes in dienst. O nee." Tot zover de introductie van deze reclame uit 1971 voor Burroughs administratiemachines. Gewoon grappig bedoeld, neem ik aan. Alsof de baas een 'beeldschone fakturiste' als belangrijkste reden zou noemen om geen computer aan te schaffen. Of schulde er toch een kern van waarheid in? Hoe dan ook: De kans dat hier een vrouw bij haar vader of grootvader op schoot zit, lijkt mij vrij klein. En een getrouwd stel is ook onwaarschijnlijk.

Deze foto zou tegenwoordig al zonder tekst een golf van verontwaardiging veroorzaken. Maar ook in de tekst staan passages die nu ongetwijfeld als ongepast worden ervaren: "Computers eisen kostbare bedieningsexperts. Niet ongebruikelijk. Maar de Burroughs mini-computers kunnen al na één dag door ieder normaal meisje van 16 bediend worden." Dat was dus niks voor jongens. Die kregen blijkbaar heel andere taken toebedeeld. De term 'normaal meisje' kom je tegenwoordig ook niet snel meer tegen in de reclame.

Het doet me denken aan de volgende anekdote. Toen ik op de universiteit werkte als student-assistent, rond 1990, werd een oudere hoogleraar aangesteld die van een grote multinational kwam. Hij had nog nooit een computer aangeraakt en kon niet eens de aan- en uitknop vinden. Als je hoog in de boom zat bij een onderneming was het beneden je stand om iets met een toetsenbord te bedienen. Het was overigens ook lang gebruikelijk dat je duurdere vloerbedekking op kantoor kreeg bij een functiewisseling en pas gordijnen mocht (laten) ophangen bij het bereiken van een topfunctie.

,In mijn bedrijf geen computer!'

We horen 't bijna dagelijks. En heus niet alleen van directeuren met beeldschone fakturistes in dienst. O nee. Vaak geeft men een lange reeks puntzette argumenten. Zoals:

1. Computers zijn onbetrouwbaar.
Vaak wel. Maar de Burroughs mini-computers uit de L-serie van Burroughs heeft u al vanaf 25.000 gulden. Of voor 520 gulden per maand, waarvan bij over 5 jaar uw eigenheid is.

2. Computers eisen kostbare bedieningsexperts. Niet ongebruikelijk. Maar de Burroughs mini-computers kunnen al na één dag door ieder normaal meisje van 16 bediend worden.

3. Bij computers zijn je de vertrouwde boekhoudkaart. Gaat voor de meeste op. Maar de L-computers kunnen uw hele administratie en boekhouding aan. Faktureren, voorraad, salarissen, statistiek en financiële administratie. Met kettings, formulieren, maar ook met journalistiek, formulieren en rekeningkaarten.

4. Computers veranderen snel. Dat klopt. Daarom geven de Burroughs ingenieurs de L-computers een zo revolutionaire structuur dat nieuwe vindingen en mogelijkheden in de bestaande apparatuur kunnen worden gebruikt.

5. Bereken computers moeten door de leveranciers worden geprogrammeerd. Maar altijd wel. Want, want de L-systemen van Burroughs kunt u, of een van uw medewerkers op eenvoudige wijze zelf programmeren of herprogrammeren. Uw eigen kant u de programma's ook door Burroughs laten versorgen.

6. Kleine computers zijn beperkt. Nieuw verhaal: de Burroughs L-computers zijn bijna onbeperkt in hun mogelijkheden. Geheugen kunnen worden uitgebreid. Randapparatuur kan worden aangesloten.

en voor postkaarten, postbussen als voor randpostkaarten. Nog niet genoeg? Via een gewone telefoonlijn kan uw mini-computer ook nog beschikken over het ruimscheut van iedere main-computer. De onze bijvoorbeeld.

Misschien heeft u nog meer overtuigende bezwaren tegen computers. Wij hebben ook meer gegeven. U krijgt ze, als u even de bus insjakt.

COUPON: Erg handig of uw leiders zijn argumenten tegen computers de baas kunnen.

Mijn naam is: _____

Firma: _____

Straat: _____

Plaats: _____

Telefoon: _____

Zenden aan: Burroughs N.V. Leidseplein 5, Amsterdam.

Burroughs administratiemachines

Amsterdam, tel. 182882 - Arnhem, tel. 454755 - Den Bosch, tel. 24473 - Den Haag, tel. 212177 - Groningen, tel. 34020
Rotterdam, tel. 182882 - Utrecht, tel. 25425 - Maastricht, tel. 28800

Dat laatste komt misschien in een geheel ander daglicht te staan als we naar de foto kijken. Ook in 1971 was de foto waarschijnlijk prikkelend bedoeld en het leidde vast tot meer omzet. Tegenwoordig is zo'n advertentie echter niet meer woke-ay en zou eerder een faillissement tot gevolg hebben. Het kan verkeren. Het begrip laptop krijgt met deze foto in ieder geval een geheel nieuwe invalshoek. ←

BRONNEN

It's elementary, my dear Watson

Financieel forensisch feitenonderzoek is een vak apart en dat komt uit dit boek van Arthur de Groot duidelijk naar voren.

Voor de toekomst heeft hij enige tips en wensen. Er zijn goede stappen gezet met de oprichting van het Institute for Financial Crime en het Financieel Expertise Centrum en ook het Fraude Film Festival sinds enige jaren, maar er mag nog een onsje meer bij op het gebied van verdere centralisatie van de deskundigheid; een 'instituut voor waarheidsvinding'. De Groot heeft ook goede verwachtingen van publiek-private samenwerkingen op dit gebied.

Een belangrijke wens van De Groot lijkt te zijn dat overheid en bestuurders de omvang van finec eerlijker onder ogen gaan zien. Hij verhaalt over bestuurders die de omvang van het probleem maar niet onder ogen willen zien. Financiële veiligheid levert immers ook maatschappelijke veiligheid op, aldus De Groot.

En wat betreft die leuke inkijkjes, De Groot beschrijft een aantal spraakmakende affaires waarbij hij zelf betrokken was en die de krantenkoppen haalden. Waaronder de ook in accountancykringen zeer bekende bonnetjesaffaire van Bram Peper. Of - ook in de categorie smeuge leesstof - de verbouwing van het hoofdkantoor van UWV in 2003-2004. Of De Groot echt alles uit de doeken doet blijft de vraag, maar het is en blijft lekker lezen. Een interessant boek dus.

Arthur de Groot: *Waarheidsvinding - Financieel forensisch onderzoek, een vak apart*, 2021

De Groot beschrijft zijn eigen veertigjarige loopbaan en geeft daarmee een leuk inkijkje in de wijze waarop financieel forensisch onderzoek zich in Nederland heeft ontwikkeld.

Rode draad: Het is echt een vak apart. Bestrijding van financieel economische criminaliteit (finec) doe je er niet even bij. Het is een groot maatschappelijk probleem dat om daadkrachtige analyse, bestrijding en oplossingen vraagt, en dus ook bij voorkeur een *dedicated* beroepsgroep.

Onder commissarissen

Commissarissen zijn ook maar gewoon mensen. Met hun voorkeuren, eigen ideeën, intuïties, gesprekje bij de koffieautomaat die soms meer bepalend kunnen zijn voor dat belangrijke besluit in plaats van de uitgebreide presentatie die een zwetende cfo klaar heeft staan in de vergaderzaal.

Waar het ideale toezichtmodel - en ook bijvoorbeeld de voorschriften uit de Corporate Governance Code - nog altijd uitgaan van een keurig formeel en rationeel fundament voor het toezicht, laat Engbers zien dat er een heel andere wereld bestaat van thema's en invloeden die de besluitvorming beïnvloeden. Hoe vergaderen commissarissen, wat gebeurt er precies tijdens een vergadering? Hoe zijn de onderlinge verhoudingen? Wat nu als een inhoudelijk meningsverschil ineens persoonlijk wordt gemaakt? En soms kan zelfs een bepaalde woordkeuze een grote invloed hebben op de dynamiek in de boardroom. Enfin, dat soort dingen dus.

Bovenstaande betekent dus ook dat te vaak een essentieel onderdeel van het commissarissenwerk 'ongezegd' blijft; de kritische reflectie op het bestuur, de organisatie én het eigen functioneren als commissaris. En dat zijn volgens Engbers nu eigenlijk de essentiële aspecten van goed toezicht.

Engbers beschrijft dit alles via fictionele figuren in een *boardroom*, op sommige momenten leest het bijna een beetje als een roman. Wel met de nodige nuttige en duidende opmerkingen van de schrijfster in de kantlijn. Aldus levert dit een fijn leesbaar en interessant boek op, met als belangrijkste conclusie - inderdaad - dat commissarissen ook maar gewoon mensen zijn. Ergens ook wel weer een geruststellende gedachte.

Overigens is dit boek de 'publieksweergave' van Engbers' promotiestudie, dus als u echt de diepte in wilt op dit interessante thema, dan kan dat ook nog.

Marilieke Engbers: *Onder commissarissen - hoe het ongezegde in de boardroom de besluitvorming beïnvloedt*, Business Contact 2021, ISBN 978 90 47015 017

Terug naar de top

Als het bij een organisatie fundamenteel mis is, hoe kom je dan weer op het rechte pad?

En de schrijver van dit boek bedoelt niet een organisatie die in een korte crisis is beland. Nee, langdurige problemen die als drijfzand een organisatie opzuigen.

Van Iperen is duidelijk geen voorstander van de eerste reflex die de meeste mensen dan hebben "zet er maar eens een stevige leider op". Hij beargumenteert dat juist het revitaliseren van de kracht, kennis en ook emotionele verbondenheid van de medewerkers een veel beter recept is. *Bottum-up* dus, gekoppeld met de nodige aandacht voor holistisch leiderschap.

Om zijn argumenten kracht bij te zetten bekijkt hij onder andere ABN Amro onder Gerrit Zalm en de vernieuwing van het ministerie van Justitie na de Teeven-deal. Gelukkig heeft hij zijn methode niet in een model gestopt, maar - als consultant kan Van Iperen het waarschijnlijk toch niet laten - hij benoemt het als een 'vliegwiel voor verandering'. Vooruit dan maar. Met het centraal stellen van de medewerkers krijgt hij van ons in elk geval het voordeel van de twijfel.

Theo van Iperen: Terug aan de top - een veranderaanpak voor organisaties in problemen, Mediawerf Uitgevers 2021, ISBN 978 94 90463 89 2

ELLY'S BOEKBLOG

De 9 succesfactoren van de BV Natuur

Hardop lachen om een managementboek, hoe vaak maak je dat mee? Het gaat zeker gebeuren als je dit boek van natuurkundige Ylva Poelman leest. Hoe gaat de natuur om met flexibiliteit, innovatie, diversiteit, samenwerken, recycling, zonne-energie, informatie, feedback en optimalisatie? En wat kun je daarvan leren?

Continuïteit een issue? Niet voor de BV Natuur. Bestaat al vier miljard jaar en past zich steeds aan. Oké, haar producten worden gelanceerd en verdwijnen weer, 99 procent van de organismen die er ooit waren is alweer uitgestorven. Maar zij is er nog! Hoe ze dat doet, wordt met heel veel en heel interessante voorbeelden beschreven, waarbij direct de link wordt gelegd met mogelijke toepassingen voor het bedrijfsleven. *Biomimicry of bio inspired innovation: BII*. Denk aan de vele verschillende verdedigingsstrategieën van de tabaksplant, voor elk insect een andere. Hoe groter de flexibiliteit, hoe meer leefgebieden toegankelijk zijn. Dat vertaalt zich bij bedrijven naar andere markten en doelgroepen. Niet alleen lees je veel voorbeelden over de natuur, ook passeren veel innovatieve bedrijven de revue (waaronder een *dating site* voor afval, dat kende ik nog niet).

Dit boek is bedoeld ter inspiratie (geen instructie!) en vlot geschreven. Daarnaast heeft het een geweldig grappige en toegankelijke structuur. Elke hoofdstuk start met een fase uit de BV Natuur: Bij het eerste hoofdstuk is dat een bestelformulier voor een planeet (het Terra-instapmodel) bij leverancier Rocky Planets. Aanbieding: een maan met 20 procent korting. Op een latere bestelling voor de Homo Sapiens wordt geen garantie gegeven...

Ylva Poelman, De 9 succesfactoren van de BV Natuur, Vakmedianet, 2021, ISBN 978 94 62156 85 2

Elly Stroo Cloeck is project- en interimmanager GRC, audit en accountancy. Ze schrijft recensies en samenvattingen van managementboeken, te vinden op 1001managementboeken.nl.

NBA vraagt Wta-kantoren deel te nemen aan oorzakenanalyse fraude

De NBA vroeg alle accountantsorganisaties met Wta-vergunning deel te nemen aan een door de Foundation For Auditing Research (FAR) uit te voeren oorzakenanalyse rondom fraude.

De Kwartiermakers toekomst accountancysector hebben bij hun derde voortgangsrapportage erop aangedrongen dat de sector vaart maakt met het uitvoeren van zo'n oorzakenanalyse. Ook de minister van Financiën wil dat de sector op het fraudedossier in brede zin voortgang boekt. Reden voor de NBA om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren door de FAR, onder leiding van prof. dr. Jan Bouwens.

Er is de NBA veel aan gelegen de effectiviteit van fraudepreventie en -detectie door accountants te vergroten en zo te voldoen aan maatschappelijke verwachtingen. Aan kantoren wordt daarom via een vragenlijst gevraagd aan te geven hoeveel en welke fraudes de afgelopen vijf jaar

(2017–2021) bij controlecliënten voorkwamen. Hierbij kunnen zij aansluiten op antwoorden die eerder zijn gegeven in het kader van de jaarlijkse AFM-monitor. Op basis van de ingevulde vragenlijsten vraagt de FAR over een aantal fraudes nadere gegevens op voor diepgaander onderzoek dit voorjaar. Rapportage volgt naar verwachting in juli aanstaande.

De rapportage en uitkomsten zijn niet te herleiden naar accountantskantoren. Maar het onderzoek geeft kantoren wel inzicht in werkwijze, oorzaken en leerpunten rondom het thema fraude. De uitkomsten worden vertaald naar concrete acties, als onderdeel van de kwaliteitsagenda van de NBA en de Stuurgroep Publiek Belang.

Eindelijk weer live 'diplomautreikingen' bij de NBA

Voor het eerst sinds november vorig jaar neemt de NBA weer 'live' de beroepseed af bij nieuwe accountants, tijdens een fysieke 'diplomautreiking'. Op 1 april kregen zestien jonge accountants hun getuigschrift.

In november vorig jaar was er ook even ruimte voor live bijeenkomsten, na anderhalf jaar gedwongen online afnemen van de beroepseed. Maar door de snel oplopende besmettingscijfers moest de NBA na een paar keer toch weer terugvallen op online sessies.

Nu de coronamaatregelen zijn vervallen, is het gelukkig weer mogelijk om fysieke 'diplomautreikingen' te organiseren. Op de eerste dag van april legden zestien jonge accountants de beroepseed af, in de Limpergzaal van de NBA in Amsterdam. Ook kregen zij hun getuigschrift overhandigd, waarna het tijd was voor een groepsfoto op de trap voor het NBA-pand.

In de komende maanden worden door de beroepsorganisatie weer regelmatig zulke bijeenkomsten georganiseerd.

Commissie MKB werkt aan duurzaamheid en compliance in mkb-praktijk

Een digitale tool moet accountants in de mkb-praktijk helpen bij het tijdig en goed inspelen op nieuwe wet- en regelgeving. Een nieuw onderzoekscentrum is gestart. Ook duurzaamheid staat op de mkb-agenda.

Dat blijkt uit het Activiteitenplan 2022 van de Commissie MKB van de NBA, dat is gepubliceerd samen met het Jaarverslag 2021 van de commissie.

Jaarverslag 2021

In 2021 zijn afspraken gemaakt met het Adviescollege voor Beroepsreglementering (ACB) over het tijdig overleggen over regelgeving die de mkb-praktijk raakt. Samen met de SRA is een aantal projecten opgezet ten behoeve van de mkb-accountant, zoals een nieuw Onderzoekscentrum MKB gericht op strategische en inhoudelijke onderwerpen. Aandacht was er daarnaast voor de mkb-bundel en de helpdesk. De Commissie MKB heeft afgelopen jaar ook input gegeven voor de inhoud van webinars uit het succesvolle NBA Helpt-programma, opgezet bij de start van de coronacrisis.

Activiteitenplan 2022

Een belangrijk project uit het Activiteitenplan 2022 is COM-Pact, wat staat voor COMpliance en ACTeren. Deze digitale

tool moet mkb-accountants via (*push*)berichten activeren om tijdig en goed geïnformeerd in te spelen op geldende of naderende wet- en regelgeving. De commissie kijkt daarnaast naar de nieuwe duurzaamheidsrichtlijn Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) van de Europese Unie, die ook voor het mkb grote gevolgen heeft.

De Commissie MKB wil ook onderzoeken of het mogelijk is dat een mkb-kantoor, als dit positief wordt getoetst, automatisch voldoet aan de eisen voor horizontaal toezicht. Verder blijft de commissie betrokken bij de in het najaar van 2021 gestarte mkb-campagne, die in 2022 wordt voortgezet en geeft extra aandacht aan de huidige krapte op de arbeidsmarkt.

Het Jaarverslag 2021 en het Activiteitenplan 2022 van de Commissie MKB zijn beschikbaar via nba.nl.

NBA consulteert regelgevend proces

De NBA heeft een voorstel voor versterking van het regelgevend proces gepubliceerd ter consultatie. Doel is meer betrokkenheid van maatschappelijke stakeholders, een onafhankelijker positie van het Adviescollege voor Beroepsreglementering (ACB) en meer transparantie.

Het consultatiedocument 'Beter geregeld' gaat uit van verbetering van het regelgevend proces binnen de bestaande wetgeving, zoals vastgelegd in de Wet op het accountantsberoep (Wab). Aanpassing van wet- en regelgeving is een langdurig en veelomvattend proces en er lijkt genoeg ruimte aanwezig te zijn binnen de wettelijke kaders.

De laatste jaren worden vragen gesteld over de toereikendheid van het huidige model van beroepsregulering. Met name de borging van het publiek belang is daarbij een punt van aandacht, evenals de rol van de minister van Financiën. De consultatie volgt op een eerdere strategische verkenning naar de toekomstige positionering, opzet en invulling van het beroepsreglementeringsproces.

In de komende maanden wil het NBA-bestuur in gesprek gaan met leden en belanghebbenden over de voorstellen in het consultatiedocument en de overwegingen die daaraan ten grondslag liggen. Uitgangspunt daarbij is dat de accountant primair het maatschappelijk belang moet dienen en daarmee de belangen van alle betrokken partijen (gebruikers, accountants en verstrekkers).

Reageren op de consultatie kan tot 23 mei 2022, via consultaties@nba.nl. Naast de schriftelijke inbreng zoekt de NBA ook via bijeenkomsten, stellingen en andere vormen van interactie de discussie op over het regelgevend proces. Op de Ledenvergadering van 13 juni 2022 worden de uitkomsten hiervan, voorzien van aanbevelingen van het bestuur, met de leden besproken. Meer informatie is beschikbaar via nba.nl.

Werkgroep Fraude publiceert aanbevelingen voor voorkomen en opsporen van fraude

De Werkgroep Fraude van de NBA publiceerde twee brochures met aanbevelingen voor bestuurders en toezichthouders van organisaties, gericht op preventie en detectie van fraude.

Hoewel de aanbevelingen zijn gericht op het voorkomen en ontdekken van fraude en corruptie in alle verschijningsvormen, zijn de aanbevelingen ook breder toepasbaar in het kader van naleving van wet- en regelgeving en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag.

De aanbevelingen **frauderisico-beheersing** voor bestuurders en toezichthouders zijn vooral gericht op preventie en het streven naar een cultuur van integriteit, het juiste voorbeeldgedrag (*tone at the top*)

en het realiseren van een veilige en transparante omgeving voor werknemers, klanten en leveranciers, zodat zij zich vrij voelen om eventuele misstanden aan te kaarten.

Aanbevelingen voor het opstellen van een **frauderisicoplan** door organisaties zijn gericht op het adequaat handelen als een daadwerkelijke fraude zich voordoet, om (vervolg)schade zoveel mogelijk te voorkomen en passende maatregelen te nemen. Behoud van continuïteit en reputatie zijn daarvan onderdeel.

Inzet aanbevelingen

Bestuurders kunnen de aanbevelingen gebruiken voor implementatie in hun eigen organisatie en hierover in gesprek gaan met toezichthouders,

de accountant, de (huis)jurist en andere adviseurs. Voor toezicht-houders zijn deze aanbevelingen bedoeld voor het toezien op de wijze waarop het bestuur invulling geeft aan de preventie en detectie van fraude in de organisatie.

Externe accountants kunnen de aanbevelingen gebruiken in hun gesprek met het bestuur en toezicht-houdend orgaan van de door hen gecontroleerde organisatie. Interne accountants en accountants in business kunnen de aanbevelingen eveneens gebruiken bij de implementatie van frauderisico-beheersing in hun organisatie.

Beide publicaties zijn beschikbaar via nba.nl.

Accountants houden deze zomer hun kennis actueel.

Volg een cursus bij NBA Opleidingen.

Summer
School

Financieel fit en wendbaar

Veranderingen op de finance-afdeling volgen zich in een steeds hoger tempo op. Kom naar deze summer school op de KNVB-campus in Zeist en ga in gesprek met vakgenoten en topdocenten over fitheid, wendbaarheid en toekomstbestendigheid.

 20, 21 en 22 juli, Zeist

 20

Summer
School

Audit en Assurance

Accountants werkzaam in de openbare auditpraktijk, bij de overheid of in een internal auditfunctie maken met deze summer course een frisse start na de zomervakantie. Theorie en actualiteiten worden afgewisseld met interactieve workshops.

 7, 8 en 9 september, Ermelo

 20

Summer
School

Een dag in 2030

Onder het motto 'de toekomst hangt af van wat je nu doet' kijken we tijdens deze summer school vooruit naar een dag in 2030. Hoe ziet zo'n dag er uit? Waar raakt het de finance functie? En wat kun je vandaag doen om invloed uit te oefenen op die dag in 2030?

 31 augustus, 1 en 2 september, Den Dolder

 20

Mastercourse Publieke Sector

De Mastercourse Publieke Sector 2022 gaat over ketenkracht: het borgen van kwaliteit door de hele keten heen. Drie dagen lang en met een brede diversiteit aan sprekers gaan we met elkaar kijken naar de mogelijkheden, de obstakels en de onduidelijkheden.

 1, 2 en 3 juni, Doorn

 21

Summer
School

Modern leiderschap

Leiderschap is een fascinerend, paradoxaal en actueel onderwerp. Tijdens deze driedaagse summer school maken we de balans op over modern leiderschap. In een interactieve en vertrouwelijke omgeving ga je in gesprek met vakgenoten en topdocenten.

 24, 25 en 26 augustus, Sint-Michielsgestel

 25

Summercourse

In vier dagen weer helemaal op de hoogte! Naast de vaste onderwerpen externe verslaggeving, actualiteiten fraude, ondernemingsrecht en fiscaliteiten kun je ook uitstekende sprekers over uiteenlopende verrassende onderwerpen verwachten. Een leuke week voor elk type accountant.

 Diverse data & locaties

 25

Opleidingen

NBA

Kijk voor meer cursussen voor financials op [NBAOpleidingen.nl](https://nbaopleidingen.nl)

Heb je vragen? Bel of mail ons, wij helpen je graag! 020 246 71 00 / info@nbaopleidingen.nl

Is de kennistoets verplicht voor jou?
Meer informatie op nba.nl/kennistoets

Doe de online **oefentoets** ter **voorbereiding** op de **Kennistoets 2022.**

- Bereid je kosteloos voor op de Kennistoets 2022
- Beantwoord 10 representatieve vragen
- Verkrijg inzicht in het niveau
- Beschikbaar vanaf mei 2022

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

NBA ontving tientallen gevallen van mogelijk onrechtmatig titelgebruik

In 2021 ontving de NBA enkele tientallen signalen over vermoedelijk onrechtmatig titelgebruik. Hiervan meldde de beroepsorganisatie er 47 bij de Belastingdienst.

Naar aanleiding van ontvangen signalen meldde de NBA in 2021 47 zaken bij de Belastingdienst/Bureau Economische Handhaving (BEH), die is belast met het toezicht op naleving van rechtmatig gebruik van de accountantstitel. In 2021 zijn er door de BEH 42 onderzoeken ingesteld en afgerond. In vijf dossiers werd een zwaardere overtreding vastgesteld en is in het kader van bestuurlijke handhaving een boete en/of last onder dwangsom opgelegd.

De NBA treedt op tegen het onrechtmatig gebruik van de accountantstitel. Daaronder valt ook het gebruik van titels en benamingen die met de accountantstitel of -benaming verwant zijn, zoals de term 'accountancy' en 'accounting'. Dat zijn termen in de handelsnaam die uitsluitend zijn voorbehouden aan leden die ingeschreven staan in het accountantsregister.

IN HERINNERING

JACOB BAAIJ

(4 juli 1931-25 december 2021)

Baaij Belastingadviseurs is een familiebedrijf. Hendrik Baaij richtte in 1931 zijn accountants- en belastingadvieskantoor op in het Zeeuwse Yerseke. In datzelfde jaar werd zijn zoon Jacob geboren, die al heel jong door zijn vader voor de keus

werd gesteld: in de oestervisserij of werken op kantoor. Hij koos voor het laatste, behaalde in de avonduren zijn diploma's en werd uiteindelijk AA-accountant. Als zodanig bediende hij in de regio een brede mkb-praktijk. Na zijn pensionering werd het kantoor, onder leiding van zijn zoons Henk en Leo, een belastingadviesbureau. Maar Jacob verzorgde tot op hoge leeftijd nog de eigen administratie van het kantoor. "Dat was voor ons wel makkelijk", aldus zoon Leo. Ook was Jacob heel lang als diaken actief in de kerkelijke gemeente in Yerseke.

Jacob Baaij had een zachtmoedig karakter, bleef graag wat op de achtergrond. "Hij liet ons zelf over zaken beslissen toen hij nog de leiding had van het kantoor", benadrukt Leo. "Zelf uitzoeken, daar leer je het meeste mee, vond hij." Inmiddels is al de vierde generatie Baaij actief binnen dit familiebedrijf. Samen met hun zoons Bert, Niels en Leander vormen broers Henk en Leo een team van allround belastingadviseurs. Nog altijd vanuit

Yerseke, maar inmiddels ook via een vestiging een eiland verderop, op Tholen. Jacob Baaij werd uiteindelijk negentig jaar en bleef tot het eind ingeschreven als AA. Hij overleed op Eerste Kerstdag 2021.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van tien collega's.

- **Olaf Maria van Benten AA**, Voorschoten, overleden 5 maart 2022, 72 jaar
- **Hessel Henk van Bruggen AA**, Driehuis, overleden 16 februari 2022, 54 jaar
- **Henricus Johannes Rudolf Albertus van der Burgt RA**, Arnhem, overleden 18 februari 2022, 85 jaar
- **Charissa Julissa de Cuba RA**, Curaçao, overleden 17 juni 2021, 45 jaar
- **Adriaan Jakob van der Ent AA**, Heiloo, overleden 14 maart 2022, 85 jaar
- **Leonardus Johannes Maria Fernig RA**, Vessum, overleden 10 februari 2021, 94 jaar
- **Sijbe Hoekstra RA**, Leusden, overleden 5 september 2021, 80 jaar
- **Gerardus Simon Maria van der Klugt RA**, Katwijk, overleden 6 december 2021, 72 jaar
- **Jan van Rijnbach RA**, Etten-Leur, overleden 6 maart 2022, 98 jaar
- **Johannes Cornelis van Stipdonk RA**, Eindhoven, overleden 11 maart 2022, 56 jaar

Per saldo

MARC SCHWEPPE

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

Het juiste doen

Ik heb vier dochters en maak me zorgen om hun toekomst. Bovenop de klimaatverandering, huizenprijzen, studieschulden en prestatiedruk kwam eerst corona. Twee jaar beperkingen in persoonlijke vrijheid, in sociaal contact, in geestelijke ontwikkeling. Net toen we weer mochten terugkeren naar het 'normale' leven, kwam er oorlog aan de rand van Europa.

Op een paar duizend kilometer van huis vond een regeringsleider dat het tijd was om een buurland met geweld te veroveren. Het was immers toch eigenlijk gewoon deel van Rusland, hij deed de lokale bevolking een plezier met zijn plan om het 'naziregime' aldaar te verwijderen en met een paar dagen zou het geregeld zijn. Oud-KGB'er Vladimir Poetin verlangde terug naar de dagen van de Sovjetunie. Zijn opa was ooit al de privékok van zowel Lenin als Stalin, dus onderdrukking werd hem met de paplepel ingegeven.

Inmiddels duurt de oorlog in Oekraïne veel langer dan hij had verwacht. Het verzet is taai, de president van het land dat een buffer vormt tussen oost en west blijkt niet alleen een komiek maar ook een stoere verzetsstrijder die, gekleed in militair t-shirt, de westerse wereld vraagt om

steun. Overal wappert het geel-blauw, er kwam een flink pakket aan economische sancties tegen Rusland. Maar het sanctiebeleid van de Nederlandse regering raakt acht ministeries. In een brief van minister Hoekstra van Buitenlandse Zaken aan de Kamer ging het over een "interdepartementale sanctiewerkgroep", "subgroepen", een "Rijksbrede stuurgroep" en als uitkomst het aanstellen van een nieuwe "coördinator", met een bekende naam. Op Twitter werd gekscherend gesproken over een geheime grot, waar Johan Remkes, Herman Tjeenk Willink en Stef Blok "zitten te klaverjassen en te roken tot het alarm gaat en er weer op één van die drie een beroep wordt gedaan". Klaverjassen doe je met vier, maar toch.

Hoe dan ook, de uitwerking van het sanctiepakket was vooral reden voor vragen en kwam dus niet echt op gang. Begin april was amper één procent van de Russische tegoeden in Nederland bevroren: een half miljard van de 45 miljard waar het volgens Het Financieel Dagblad om gaat. De regering "heeft zich, een paar hervormingen daargelaten, onderworpen aan de principiële normloosheid van de Zuidas, waar alles op z'n Angelsaksisch *rule based* is en bijna niets *principle based*", zo schreef een NRC-columnist. In het FD werd

gesteld dat de stroperige wijze waarop ons land omgaat met het sanctiebeleid meer dan genoeg tijd biedt aan diezelfde Zuidas (de symbooliek van een kantorenwijk) om zaken onvindbaar te maken en Russische superjachten onder andere vlag te laten doorvaren.

Nu is het tijd voor accountants om het juiste te doen, zei Lousewies van der Laan, directeur van Transparency International Nederland, recent tijdens een NBA-bijeenkomst over corruptie. We moeten stoppen met het verdienmodel van advocaten, trustkantoren en accountants, die Russische oligarchen helpen om miljarden te verstoppen.

Of sancties voldoende zijn om Poetin te stoppen, is de vraag. Hij is populairder dan ooit in Rusland, schijnt het. Ondertussen worden ook mijn dochters geconfronteerd met beelden die niemand onberoerd laten. Ik hoop dat het verstand uiteindelijk zegeviert. Ik wens mijn dochters een mooie toekomst in een vrij land, dat oprecht het juiste wil doen. Daar hebben accountants ook een rol in. ←

Als **Audit professional** aan de slag bij Flynth?

Flynth groeit en heeft stevige ambities voor de Audit praktijk. Begin 2022 heeft Flynth aangekondigd branchegenoten Accon AVM en Astrium over te nemen. Deze overnames passen uitstekend in de groeiambities voor onze Audit praktijk, waar we met ruim 230 professionals werken voor middelgrote en grote klanten in het mkb, het onderwijs, gemeentes en lokale overheden. In deze veelzijdige omgeving zijn we continu op zoek naar Audit professionals waar je wordt uitgedaagd om jezelf te ontwikkelen en te groeien. Dus wil jij werken aan je loopbaan, netwerk én persoonlijke ontwikkeling? Wij komen graag met je in contact.

Werken als auditprofessional bij Flynth

Flynth kent geen partnerstructuur, de eindverantwoordelijke externe accountants zijn in loondienst. Daardoor wordt de winst van Flynth geïnvesteerd in onze organisatie en in onze mensen. Dat maakt ons onderscheidend en draagt bij aan onze informele en collegiale cultuur, gericht op samenwerking.

Data-gedreven controleaanpak

Flynth investeert in innovatie. Onze controleaanpak is sterk data-gedreven ondersteund door technologische innovaties op het gebied van onder andere audit automation. Hierdoor verbeteren we de kwaliteit van onze controles en maken we jouw werk als audit professional afwisselend en uitdagend.

Arbeidsvoorwaarden

Bij Flynth bieden we marktconforme arbeidsvoorwaarden waaronder een passend salaris, goede pensioenregeling en een incentive- en participatieregeling. Daarnaast stimuleren wij jou om jezelf blijvend te ontwikkelen door middel van opleidingen of het volgen van onze leiderschapsprogramma's. Jouw talent is ons uitgangspunt. We hechten veel waarde aan een goede werk- en privé balans wat ook blijkt uit flexibele werktijden en een goede thuiswerkregeling.

Wil je meer weten?

Bekijk jouw mogelijkheden en onze vacatures bij Audit op www.werkenbijflynth.nl.

Flynth. Het beste advies dat we je kunnen geven.

FLYNTH
adviseurs • accountants

Ruim
260
cursussen

Welke PE-activiteiten gaat u ondernemen?

Haal inspiratie uit ons cursusaanbod

Nu u uw plan van aanpak heeft opgesteld, is het zaak om activiteiten te kiezen die aansluiten bij uw opgestelde leerdoelen. Met een abonnement op PE-Academy heeft u onbeperkt toegang tot een uitgebreid aanbod van ruim 260 actuele en praktijkgerichte cursussen van hoge kwaliteit.

Maak nu kennis met ons cursusaanbod:

www.pe-academy.nl/accountant-cursusaanbod

Online nascholen bij PE-Academy

- ✓ Actueel en vakinhoudelijk
- ✓ Vooraanstaande docenten
- ✓ Tevens toegang tot de pakketten van fiscalisten, advocaten en notarissen

Bovenop je vakgebied